

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi

No: 7

Haziran 2019

2019

Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

2019

Ortaöğretim

Kurumlarına İlişkin

Merkezi Sınav

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:7 • Haziran 2019

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:7 • Haziran 2019

Yürütücü

Prof. Dr. Mahmut ÖZER • MEB Bakan Yardımcısı

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Mahmut AK • İstanbul Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yıldırım ÜÇTUĞ • Atılım Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Petek AŞKAR • Hacettepe Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Ali ERYILMAZ • Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Selahattin GELBAL • Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Bekir S. GÜR • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Eren CEYLAN • Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Dilara Bakan KALAYCIOĞLU • Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi
Alpaslan DURMUŞ • MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU • MEB Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürü
Dr. Sadri ŞENSOY • MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü
Dr. Cem GENÇOĞLU • MEB Temel Eğitim Genel Müdürü
Nazif YILMAZ • MEB Din Öğretimi Genel Müdürü
Özgür TÜRK • MEB Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Hazırlayanlar

Dr. Sadri ŞENSOY
Dr. H. Eren SUNA
Dr. Hande TANBERKAN
Emine EROĞLU
Ümare ALTUN

Tasarım ve Uygulama

Ümare ALTUN

Fotoğraflar: AA

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar ANKARA
www.meb.gov.tr

© Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

İçindekiler

Tablolar Dizini • 4
Grafikler Dizini • 5
Takdim • 7
Yönetici Özeti • 9

1. Giriş • 10

- 1.1 Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav • 11
- 1.2 Sınavın Kapsamı • 11
- 1.3 Sınavın Değerlendirmesi • 12

2. 2019 Merkezi Sınav Analizleri • 14

- 2.1 Sınava Katılım • 15
- 2.2 2019 Merkezi Sınav İstatistikleri • 16
- 2.3 Öğrencilerin Alt Testlerde Soruları Boş Bırakma Oranları • 17
- 2.4 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Doğru Cevap Sayısı Ortalamaları • 19
- 2.5 Öğrencilerin Alt Testlere Göre Doğru Cevap Sayısı Dağılımları • 20
 - 2.5.1 Türkçe Alt Testi • 20
 - 2.5.2 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Alt Testi • 21
 - 2.5.3 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alt Testi • 21
 - 2.5.4 Yabancı Dil Alt Testi • 22
 - 2.5.5 Matematik Alt Testi • 22
 - 2.5.6 Fen Bilimleri Alt Testi • 23
- 2.6 Merkezi Sınav Puanı Dağılımı • 24
 - 2.6.1 Anne ve Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Merkezi Sınav Puanı Ortalaması • 25
- 2.7 Sınav Performansı ile Okul Başarı Puanı Arasındaki İlişki • 26
- 2.8 Merkezi Sınavda İllere Göre İstatistikler • 28

Sonuç • 29

Kaynaklar • 30

- EK 1. İllere Göre Sınava Katılan Öğrenci Sayısı ve Alt Test Ham Puan Ortalamaları • 32
- EK 2. 2019 Merkezi Sınav Puanına Göre Yüzdeler Dilimlerdeki Öğrenci Sayıları (İl Dağılımı) • 34
- EK 3. 2019 Merkezi Sınav Puanına Göre İlk %20'lik Dilimlerdeki Öğrenci Sayıları (İl Dağılımı) • 37

Tablolar Dizini

Tablo 1	2019 Merkezi Sınavda Bölümlere Göre Alt Testler, Soru Sayıları ve Süre	11
Tablo 2	Ağırlıklı Standart Puan Hesaplanırken Kullanılan Alt Test Ağırlık Katsayıları	12
Tablo 3	2019 Merkezi Sınava Katılım	15
Tablo 4	Alt Testlere Göre Doğru Cevap Sayısına İlişkin İstatistikler	15
Tablo 5	2019 Merkezi Sınav Madde Analizi ve Güvenirlik Analizi Sonuçları	16
Tablo 6	Soru Ayırt Edicilik Düzeyleri	17
Tablo 7	Alt Testlere Göre Okul Başarı Puanı ile Doğru Cevap Sayısı Arasındaki Korelasyon Katsayıları	28
Tablo 8	İstanbul İlinden Merkezi Sınava Katılan Öğrencilerin Alt Test Ham Puan Ortalamaları	28
Tablo 9	İstanbul İlinde 2019 Merkezi Sınav Puanına Göre Yüzdelik Dilimlerdeki Öğrenci Sayıları	28

Grafikler Dizini

Grafik 1	2018 Merkezi Sınav ve 2019 Merkezi Sınavda Soruların Ortalama Boş Bırakılma Oranları	18
Grafik 2	Cinsiyete Göre Alt Testlerdeki Doğru Cevap Sayısı Ortalamaları	19
Grafik 3	Türkçe Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	20
Grafik 4	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	21
Grafik 5	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	21
Grafik 6	Yabancı Dil Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	22
Grafik 7	Matematik Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	22
Grafik 8	Fen Bilimleri Alt Testinde Doğru Cevap Sayısı Dağılımı	23
Grafik 9	Merkezi Sınav Puanı Dağılımı	24
Grafik 10	Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Merkezi Sınav Puanı Ortalaması	25
Grafik 11	Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Merkezi Sınav Puanı Ortalaması	26
Grafik 12	Okul Başarı Puanı ve Merkezi Sınav Puanlarının Saçılım Diyagramı	27

Takdim

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2018 yılında başlattığımız Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları serisinde ilk değerlendirme raporu olarak Türkiye’de Meslekî ve Teknik Eğitimin Görünümünü yayımladık. Söz konusu raporda ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin mevcut durumu, dünyadaki meslekî eğitimdeki yeni yaklaşımlar ve küresel eğilimler detaylı olarak ele alınmış ve 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde hedeflerimiz ve bu hedeflere ulaşmadaki yol haritamıza yer verilmişti.

İkinci değerlendirme raporu olarak Meslekî ve Teknik Ortaöğretimde Kurumsal Dış Değerlendirme Raporunu yayımladık. Söz konusu raporda da Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz bünyesinde kurduğumuz kalite güvence sistemi bağlamında meslekî ve teknik ortaöğretimde kalite izleme ve değerlendirme birimlerimiz tarafından gerçekleştirilen çalışmaların sonuçlarına yer verdik.

Üçüncü değerlendirme raporunda ise 2018 Liselere Geçiş Sistemi: Merkezi Sınavla Yerleşen Öğrencilerin Performansı ele alındı. Raporda 2018 Merkezi Sınav sonuçlarına göre sınavla öğrenci alan okullara merkezi olarak yerleşen öğrencilerin sınav performansları ayrıntılı olarak incelendi.

Dördüncü değerlendirme raporu olan Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı başlıklı raporda TÜBİTAK tarafından sağlanan 4004, 4005, 4006 ve 4007 destek programlarına Bakanlığımız bünyesindeki kurumlarımızın katılımını ve başvurularını detaylı olarak incelendi.

Geçmişten Günümüze Fotoğraflarla Mesleki ve Teknik Eğitim başlıklı beşinci değerlendirme raporunda Osmanlı İmparatorluğundan Cumhuriyet dönemine kadar mesleki ve teknik eğitimin gelişimi fotoğraflarla anlatıldı. Bu rapor, birbirinden çok farklı özelliklere sahip olan ve farklı zamanlarda hizmet veren meslek okullarının tarihi değişimini açıkça incelemek için fırsat sağladı.

Altıncı değerlendirme raporu olan Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Türkiye’de sayısı hızla artan Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) yer alan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına verilen eğitime odaklandı.

2019 Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav başlıklı bu raporda 1 Haziran 2019’da gerçekleştirilen sınavda elde edilen sonuçlar detaylı olarak incelendi. Sınava katılan öğrencilerimizin alt testlerde gösterdikleri performans değerlendirildi. Öğrencilerimizin okulda gösterdikleri başarıları ile sınav performansları arasındaki ilişki belirlendi.

2019 Merkezi Sınav sonuçlarına ilişkin önemli bilgiler sağlayan bu raporun hazırlanmasında emek veren çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, raporun hayırlı olmasını diliyorum.

Ziya Selçuk
Millî Eğitim Bakanı

Yönetici Özeti

Merkezi Sınav, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarına öğrenci seçmek amacıyla uygulanmaktadır. Bu raporda 2019 Merkezi Sınav katılan öğrencilerin performansları incelenmiş ve alt testlerin psikometrik özellikleri değerlendirilmiştir.

2019 Merkezi Sınavı 1 Haziran 2019 tarihinde sözel bölümü 09.30, sayısal bölümü 11.30'da başlayan iki oturum halinde uygulanmıştır. Merkezi Sınavta 1.074.013 öğrenci başvurmuş, bu öğrencilerden 1.029.555'i sınavta katılmıştır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında 8. Sınıftan mezun olan öğrencilerin %85,08'i Merkezi Sınavta katılmıştır.

Sözel bölümde öğrencilere Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi ve Yabancı Dil alt testlerinde toplam 50 soru sorulmakta ve 75 dakika cevaplama süresi verilmektedir. Sayısal bölümde yer alan Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerinde toplam 40 soru bulunmakta ve öğrencilerin bu soruları yanıtlamak için toplam 80 dakika süreleri bulunmaktadır.

Merkezi Sınavta katılan öğrencilerin alt testlerdeki performanslarını değerlendirmek için doğru cevap sayısı dağılımları incelenmiştir. Merkezi Sınavın her iki oturumundaki soruların tamamına 565 öğrenci doğru cevap vermiştir. Soru sayısı 20 olan alt testler arasında öğrenciler en yüksek başarıyı Türkçe alt testinde (11,75) en düşük başarıyı Matematik alt testinde (5,09) göstermiştir. Sayısal bölümde yer alan diğer alt test olan Fen Bilimlerinde doğru cevap sayısı ortalaması 9,97 olarak hesaplanmıştır. Soru sayısı 10 olan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testinde doğru cevap sayısı ortalaması 6,88, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testinde 6,83 ve Yabancı Dil alt testinde ise 4,65'tir.

2019 Merkezi Sınavda yer alan soruların özellikleri detaylı olarak analiz edilmiş ve sınavın psikometrik özelliklerine ilişkin bilgi verilmiştir. Alt testlerdeki sorulara iliş-

kin 2019 Merkezi Sınavda hesaplanan ortalama güçlük, ortalama ayırt edicilik değerleri ve güvenilirlik katsayıları ölçme araçlarında istenen düzeylerin üzerinde değerlere sahiptir. 2018 Merkezi Sınav istatistikleriyle kıyaslandığında soruların ayırt edicilik düzeyleri ve güvenilirlik katsayılarında artış görülmüştür.

2019 Merkezi Sınavda soruların boş bırakılma oranları her bir alt testte hesaplanmış ve hesaplanan 2018 Merkezi Sınavdaki oranlarla karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, Yabancı Dil alt testi dışındaki tüm alt testlerde 2019 Merkezi Sınavda boş bırakılma oranlarının düştüğünü göstermektedir. MEB tarafından 26 Kasım 2018 tarihinde sayısal bölüm için cevaplama süresinin 80 dakikaya çıkarılması kararı Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerinde soruların boş bırakılma oranlarının azalmasına katkıda bulunmuştur.

Alt testlerdeki doğru cevap sayısı ortalamalarının cinsiyete göre değişimi incelenmiş ve kız öğrencilerin ortalamalarının Matematik dışındaki tüm alt testlerde erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek için öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeyleri dikkate alınmıştır. Anne ve baba eğitim düzeyleri ilkokuldan lisansüstüne kadar gruplandırılmış ve eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamalarının da arttığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin 6., 7. ve 8. sınıftaki yılsonu başarı puanlarının ortalaması olan okul başarı puanı ortaokulda akademik performansın bir göstergesidir. Öğrencilerin merkezi sınav puanları ile okul başarı puanları arasındaki ilişki korelasyon analiziyle incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, merkezi sınav puanları ile okul başarı puanları arasında pozitif ve güçlü ($\rho=0,855$) bir ilişki olduğunu göstermiştir.

1

Giriş

1.1 Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav

Ortaöğretim Kurumlarına ilişkin Merkezi Sınav, sınavla öğrenci alan fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, özel program ve proje uygulayan eğitim kurumları ile mesleki ve teknik Anadolu liselerinin Anadolu teknik programlarına öğrenci seçmek amacıyla uygulanmaktadır.

2019 Merkezi Sınavı 1 Haziran 2019 tarihinde iki oturum halinde uygulanmıştır. Türkiye'deki tüm il ve ilçelerde

ve yurtdışında birinci oturum Türkiye saatiyle 09.30'da, ikinci oturum 11.30'da başlamıştır.

Sınava 2018-2019 eğitim öğretim yılında örgün eğitim verilen okulların 8. sınıfında kayıtlı olan resmi ve özel ortaokul öğrencileri, imam hatip ortaokulu öğrencileri, açık öğretim ortaokulu öğrencileri, geçici eğitim merkezi öğrencileri ve yurtdışındaki okullarda öğrenim gören öğrenciler başvurabilmektedir.

1.2 Sınavın Kapsamı

Merkezi sınavın geliştirilmesi sürecinde 8. sınıf öğretim programları dikkate alınmaktadır. Öğrenciler, sabah 09.30'da başlayan birinci oturumda sözel bölümde, 11.30'da başlayan ikinci oturumda sayısal bölümde yer alan alt testleri cevaplandırmaktadır. Sözel bölümde Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil olmak üzere dört alt test bulunmakta; bu dört alt testte öğrencilere toplam 50 soru sorulmaktadır. Öğrencilere sözel bölümdeki soruları cevaplamak için 75 dakika süre verilmektedir. Sayısal bölümde Matematik ve Fen Bilimleri alt testleri bulunmakta ve bu iki alt testte öğrencilere toplam 40 soru sorulmaktadır. Sayısal bölümde öğrencilere 80 dakika süre verilmektedir. 2018 Merkezi Sınavda 60 dakika olan sayısal bölüm süresi MEB (2018) tarafından sunulan öneriler dikkate alınarak 26 Kasım 2018 tarihinde alınan kararla 80 dakikaya çıkarılmıştır. Sözel ve sayısal bölümlerde bulunan alt testler, yanıtlama süreleri ve soru sayıları Tablo 1'de verilmiştir.

TABLO 1

2019 MERKEZİ SINAVDA BÖLÜMLERE GÖRE
ALT TESTLER, SORU SAYILARI VE SÜRE

Bölüm	Süre	Alt Test	Soru Sayısı
SÖZEL BÖLÜM	75 dakika	Türkçe	20
		T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10
		Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10
		Yabancı Dil	10
SAYISAL BÖLÜM	80 dakika	Matematik	20
		Fen Bilimleri	20

1.3 Sınavın Değerlendirmesi

Merkezi Sınava katılan öğrencilerin puanları tek puan türünde (merkezi sınav puanı) hesaplanmaktadır. Merkezi sınav puanı (MSP) hesaplanırken aşağıdaki adımlar izlenmektedir.

1. Sayısal ve sözel bölümlerdeki her alt testte öğrencilerin doğru, yanlış ve boş cevap sayıları belirlenir.
2. Öğrencilerin doğru cevap sayılarından yanlış cevap sayılarının üçte biri çıkarılarak (şans başarısı düzeltmesi yapılarak) ham puanlar (net sayıları) hesaplanır.

$$HPX_i = \text{Öğrencinin } X_i \text{ Testindeki Doğru Sayısı} - \frac{\text{Öğrencinin } X_i \text{ Testindeki Yanlış Sayısı}}{3}$$

3. Öğrencilerin her bir alt testteki ham puanları toplamı öğrenci sayısına bölünerek alt test ortalama puanları hesaplanır.

$$OrtX_i = \frac{\sum_{i=1}^N HPX_i}{N}$$

4. Alt testlerin standart sapmaları, ilgili alt testin ham puanları, ortalaması ve sınava giren öğrenci sayısı kullanılarak aşağıdaki formülle hesaplanır.

$$SsX_i = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - OrtX_i)^2}{N}}$$

5. Öğrencilerin standart puanları (SP) hesaplanırken ilgili alt teste ait ortalama ve standart sapma kullanılarak ham puanlar ortalamasını 50, standart sapmasını 10'a getiren bir dönüştürme işlemi uygulanır.

$$SPX_i = 50 + 10 \times \left(\frac{HPX_i - OrtX_i}{SsX_i} \right)$$

6. Öğrencilerin ağırlıklı standart puanları (ASP), öğrencilerin standart puanlarının Tablo 2'de verilen alt testlere ilişkin katsayılarla çarpımı ile hesaplanır. Öğrencilerin tüm alt testlerdeki ağırlıklı standart puanları toplanarak toplam ağırlıklı standart puanları (TASP) hesaplanır.

$$ASPX_i = SPX_i \times AkX_i$$

$$TASP = ASP_{Türkçe} + ASP_{Mat} + ASP_{Fen} + ASP_{İnkılap} + ASP_{Din Küt.} + ASP_{Yab. Dil}$$

7. Merkezi sınav puanları (MSP) hesaplanırken öğrencilerin toplam ağırlıklı standart puanları (TASP) aşağıdaki formülle en küçük 100 en büyük 500 olan bir puan aralığına dönüştürülür.

$$MSP = 100 + \frac{400 \times (TASP - \text{En Küçük TASP})}{(\text{En Büyük TASP} - \text{En Küçük TASP})}$$

TABLO 2

AĞIRLIKLILANDIRILAN STANDART PUAN HESAPLANIRKEN KULLANILAN ALT TEST AĞIRLIK KATSAYILARI

Bölüm	Alt Test	Ağırlık Katsayısı (Ak)
SÖZEL BÖLÜM	Türkçe	4
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	1
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1
	Yabancı Dil	1
SAYISAL BÖLÜM	Matematik	4
	Fen Bilimleri	4

2

2019 Merkezi Sınav Analizleri

Bu bölümde 2019 Merkezi Sınava katılan öğrencilerin alt testlerdeki doğru cevap sayısı dağılımları, öğrenci grupları arasında görülen farklar ve ölçme sonuçlarının psikometrik özellikleri detaylı olarak analiz edilmiştir.

2.1 Sınava Katılım

Merkezi Sınava başvuran ve sınava katılan öğrenci sayıları Tablo 3'te verilmiştir.

2019 Merkezi Sınavına 1.074.013 öğrenci başvurmuş, sınava başvuran öğrencilerden 1.029.555 (%95,86) sınava katılmıştır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında MEB'e bağlı eğitim kurumlarında 8. sınıfı başarıyla tamamlayan 1.210.112 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerden %85,08'i sınava katılmıştır.

Merkezi sınava katılan öğrencilerin sınavda bulunan sayısal ve sözel bölümlere ait alt testlerdeki doğru cevap sayısı ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü gibi yirmi soru bulunan alt testler arasında öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamasının en yüksek olduğu alt test Türkçe (11,75), en düşük olduğu alt test ise Matematiktir (5,09). On soru bulunan alt testler arasında öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamasının en yüksek olduğu alt test T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (6,88), en düşük olduğu alt test ise Yabancı Dildir (4,65). 2018 Merkezi Sınavda elde edilen

TABLO 3

2019 MERKEZİ SINAVA KATILIM

Sınava Katılım Durumu	Öğrenci Sayısı
Sınava Başvuran	1.074.013
Sınava Katılan	1.029.555

doğru cevap sayısı ortalamaları ile karşılaştırıldığında Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerinde 2019 yılında artış görülmüştür. 2018 Merkezi Sınavda oldukça yüksek doğru cevap sayısı ortalamalarının görüldüğü T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (7,40) ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (8,40) alt testlerinde ise 2019 yılında düşüş olduğu ve bu durumun Tablo 5'te görüldüğü gibi alt test ayırt ediciliklerinin artışına destek olduğu görülmüştür.

Sınava katılan öğrencilerin merkezi sınav puanı ortalaması 298,87, standart sapması 78,73 olarak hesaplanmıştır.

TABLO 4

ALT TESTLERE GÖRE DOĞRU CEVAP SAYISINA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

Bölüm	Alt Test	Soru Sayısı	Doğru Cevap Sayısı Ortalaması	Standart Sapma
SÖZEL BÖLÜM	Türkçe	20	11,75	5,15
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10	6,88	2,82
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10	6,83	2,41
	Yabancı Dil	10	4,65	3,21
SAYISAL BÖLÜM	Matematik	20	5,09	4,24
	Fen Bilimleri	20	9,97	4,72

2.2 2019 Merkezi Sınav İstatistikleri

2019 Merkezi Sınavdaki her bir alt test için ortalama güçlük, ortalama ayırt edicilik ve iç tutarlılık anlamında güvenilirlik katsayıları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Testi alan adaylar içinde incelenen soruyu doğru cevaplayanların oranını ifade etmek için soru güçlük düzeyi kullanılmaktadır. Hesaplanan soru güçlüğü değeri arttıkça soruyu doğru cevaplayanların oranı artmaktadır (Gronlund, 1993; Linn ve Gronlund, 1995; Wood, 1960). Soru güçlük düzeyi, testi cevaplayan öğrenciler için incelenen soruyu doğru yanıtlamanın ne kadar kolay olduğunun bir ölçüsü olarak değerlendirilmektedir. Soru güçlük düzeyi p ile gösterilir ve test puanlarının yüksek başarılı ve düşük başarılı öğrencileri ayırabilme gücü (ayırt edicilik düzeyi) üzerinde de etkisi vardır (Thorndike, Cunningham, Thorndike ve Hagen, 1991). Soru güçlük düzeyi, bir testin niteliğini belirleyen en önemli özelliklerden olan testin geçerliği ve güvenilirliği üzerinde de önemli bir rol oynar (Crocker ve Algina, 1986). Ortalama soru güçlüğü ise bir testte ya da alt testte yer alan so-

uların güçlük düzeylerinin ortalamasıdır ve test ya da alt testte yer alan soruların doğru yanıtlanma oranları hakkında bilgi verir (Rogers, 1995).

Tablo 5'te görüldüğü gibi 2019 Merkezi Sınavdaki alt testlerin ortalama soru güçlükleri 0,25 ile 0,69 arasında değer almıştır. Buna göre, öğrencilerin sorulara ortalama doğru cevap verme oranlarının en düşük olduğu alt test matematik, en yüksek olduğu alt test ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülüktür. 2018 Merkezi Sınavda farklı alt testlerden elde edilen soru güçlüklerinin 0,24 ile 0,84 arasında, 2019 Merkezi Sınavda ise 0,25 ile 0,69 aralığında olduğu belirlenmiştir. Bu durum, 2019 Merkezi Sınavda alt testlerin güçlük düzeylerinin birbirine daha yakın olduğunu göstermektedir.

Soru ile test toplam puanı arasındaki ilişkinin bir göstergesi olan soru ayırt edicilik düzeyi, incelenen soru ile testte yüksek başarı ve düşük başarı gösteren öğrencilerin ne kadar ayırt edilebildiğini belirtmektedir (Henrysson, 1971; Kelley, 1939; Nunnally, 1972). d ile gösterilen ayırt edicilik katsayısı -1 ile 1 arasında değer alır ve hesaplanan değerler Tablo 6'da verilen ölçütlere göre değerlendirilir (Chase, 1999; Mertler, 2003, Urbina, 2014). Ortalama ayırt edicilik katsayısı bir testte ya da alt testte yer alan soruların ayırt edicilik katsayılarının ortalamasıdır ve farklı başarı düzeylerindeki cevaplayıcıların test ya da alt testte yer alan sorularla hangi ölçüde ayırt edilebildiğinin göstergesidir.

2019 Merkezi Sınavda alt testlere ait ortalama soru ayırt edicilik değerlerinin 0,52 ile 0,72 arasında değiştiği ve tüm alt testlerdeki ortalama ayırt edicilik değerlerinin oldukça yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

TABLO 5

2019 MERKEZİ SINAV MADDE ANALİZİ VE GÜVENİRLİK ANALİZİ SONUÇLARI

Bölüm	Alt Test	Soru Sayısı	Ortalama Soru Güçlüğü	Ortalama Soru Ayırt Ediciliği	İç Tutarlılık (Güvenirlik) Katsayısı
SÖZEL BÖLÜM	Türkçe	20	0,59	0,59	0,87
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10	0,69	0,67	0,82
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10	0,65	0,54	0,73
SAYISAL BÖLÜM	Yabancı Dil (İngilizce)	10	0,46	0,72	0,86
	Matematik	20	0,25	0,57	0,84
	Fen Bilimleri	20	0,50	0,52	0,84

TABLO 6

SORU AYIRT EDİCİLİK DÜZEYLERİ

Soru Ayırt Edicilik Düzeyi	Değerlendirme
$d \geq 0,50$	Oldukça yüksek ayırt edicilik
$0,49 \geq d \geq 0,40$	Yüksek ayırt edicilik
$0,39 \geq d \geq 0,30$	Yeterli ayırt edicilik
$0,29 \geq d \geq 0,20$	Geliştirilebilir ayırt edicilik düzeyi: Daha yüksek bir ayırt etme gücü için soru gözden geçirilebilir.
$0,20 > d$	Yetersiz ayırt edicilik düzeyi: Soru gözden geçirilerek ayırt etme gücü artırılmalıdır.

2019 Merkezi Sınavda alt testlere ait ortalama soru ayırt edicilik değerlerinin 0,52 ile 0,72 arasında değiştiği ve tüm alt testlerdeki ortalama ayırt edicilik değerlerinin Tablo 6'daki ölçütlere göre oldukça yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. 2018 Merkezi Sınavda hesaplanan soruların ayırt edicilik düzeyleri ile kıyaslandığında 2019 Merkezi Sınavda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testi dışındaki tüm alt testlerde ortalama ayırt edicilik değerinin arttığı görülmüştür.

Testin güvenilirliği, incelenen testin zaman içinde kararlı, tutarlı sonuçlar sağlaması (Thorndike, 1982; Lindquist, 1953), sağladığı sonuçların tesadüfi hatadan arınık olması (Cronbach, Gleser, Nanda, and Rajaranam, 1972; Lord, 1955), içerdiği soruların bir bütün olarak tutarlı

ölçme yapması (Cronbach, 1951; Kuder ve Richardson, 1937) açılarından değerlendirilmektedir. Test veya alt test sorularının bir bütün olarak tutarlı ölçme yapması "iç tutarlılık" göstergesi olarak yorumlanmaktadır ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan testlerde iç tutarlılık sıklıkla Kuder-Richardson(1937) tarafından geliştirilmiş, alabileceği değerler 0 ile 1 arasında değişen KR-20 katsayısı ile belirlenmektedir. KR-20 katsayısının 0,70 ve üzerindeki değerleri sosyal bilimlerde kullanılan ölçme araçlarının yeterli iç tutarlılığı gösterdiğine ilişkin kanıt olarak değerlendirilmektedir (Cronbach, 1951; Kuder ve Richardson, 1937; Tavakol ve Dennick, 2011).

Yapılan güvenilirlik analizlerinde alt testlerin iç tutarlılık katsayılarının 0,73 ile 0,87 arasında değiştiği Tablo 5'te görülmektedir. Hesaplanan güvenilirlik katsayıları tüm alt testlerde psikometrik açıdan uygun görülen seviyenin üzerindedir. Tablo 5'te verilen sonuçlar 2018 Merkezi Sınavda elde edilen sonuçlarla karşılaştırıldığında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dışında diğer tüm alt testlerde iç tutarlılık katsayılarının arttığı görülmektedir.

Tüm alt testlerde hesaplanan güvenilirlik katsayıları oldukça yüksektir.

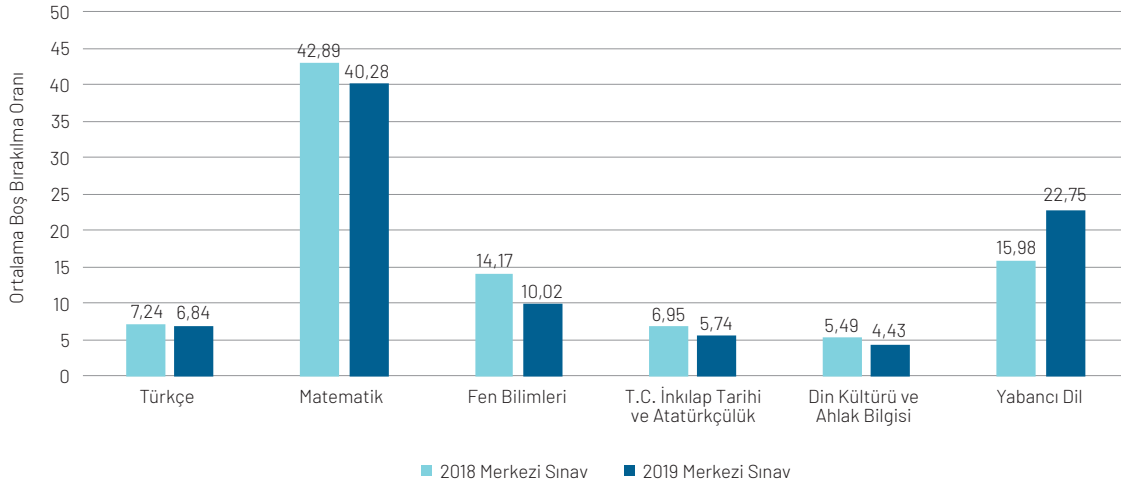
2.3 Öğrencilerin Alt Testlerde Soruları Boş Bırakma Oranları

Öğrencilerin Merkezi Sınavdaki alt testlerde yer alan sorulara erişebilme düzeylerini belirlemek amacıyla soruların boş bırakılma oranları incelenmiştir. Grafik 1'de 2019 Merkezi Sınavda alt testler düzeyinde hesaplanan ortalama boş bırakılma oranları 2018 Merkezi Sınavla karşılaştırılarak verilmiştir.

Grafik 1'de görüldüğü üzere soru sayısı 20 olan alt testler arasında 2019 yılında soruların boş bırakılma oranlarının en düşük olduğu alt test Türkçe (soruların ortalama boş bırakılma oranı %6,84), en yüksek olduğu alt test ise Matematiktir (soruların ortalama boş bırakılma oranı %40,28). Fen Bilimleri alt testinde soruların ortalama

GRAFİK 1

2018 MERKEZİ SINAV VE 2019 MERKEZİ SINAVDA SORULARIN ORTALAMA BOŞ BIRAKILMA ORANLARI

boş bırakılma oranı %10,02 olarak hesaplanmıştır. 2018 Merkezi Sınavda hesaplanan ortalama boş bırakılma oranları ile karşılaştırıldığında 2019 yılında soruların ortalama boş bırakılma oranlarının düştüğü belirlenmiştir. MEB tarafından 26 Kasım 2018 tarihinde alınan kararla

sayısal bölümde cevaplama süresinin 80 dakikaya çıkarılmasının, Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerindeki soruların öğrenciler tarafından boş bırakılma oranlarının düşmesine katkı sağladığı görülmektedir.

MEB tarafından 26 Kasım 2018 tarihinde alınan kararla sayısal bölümde cevaplama süresinin 80 dakikaya çıkarılması, Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerindeki soruların boş bırakılma oranlarının düşmesine katkı sağlamıştır.

Sorusu sayısı 10 olan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil alt testlerinde yer alan soruların 2019 Merkezi Sınavda ortalama boş bırakılma oranları sırasıyla %5,74, %4,43 ve %22,76'dır. 2018 Merkezi sınavla kıyaslandığında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testlerinde soruların boş bırakılma oranlarının düştüğü görülmektedir. Yabancı Dil alt testinde ise 2018 Merkezi Sınavda %15,98 olarak hesaplanan ortalama boş bırakılma oranı 2019 Merkezi Sınavda %22,75'e çıkmıştır.

2.4 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Doğru Cevap Sayısı Ortalamaları

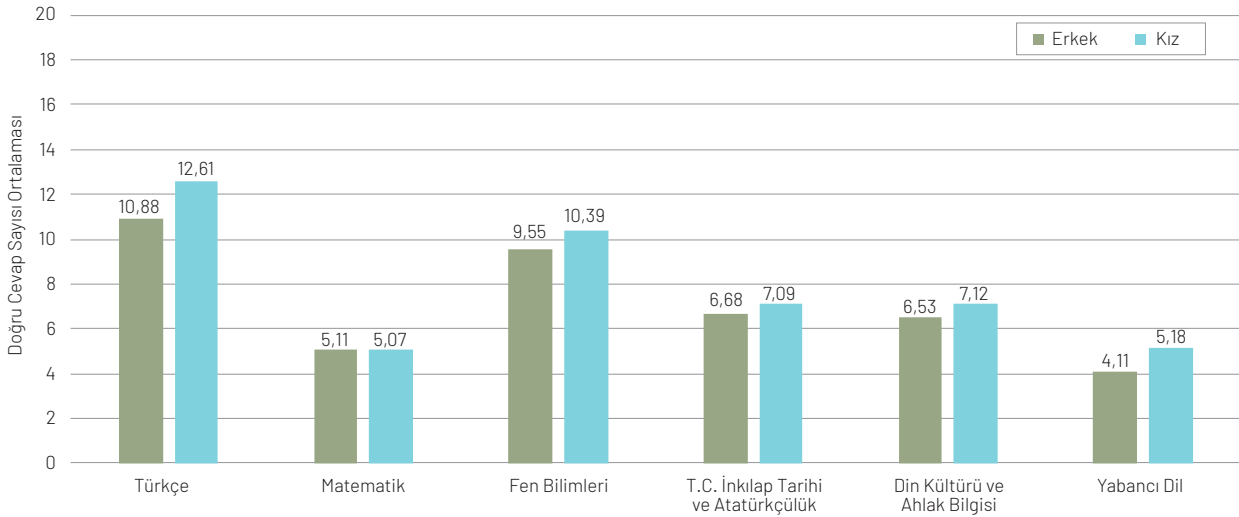
Akademik başarıyı ölçmeyi amaçlayan ulusal ve uluslararası uygulamalardan elde edilen sonuçlar çeşitli demografik değişkenlere göre analiz edilmekte ve öğrenci grupları arasındaki olası farklılıklar incelenmektedir. Bu kapsamda farklı cinsiyet gruplarındaki öğrencilerin sınav performanslarını karşılaştırmak üzere alt testlere göre doğru cevap sayısı ortalamaları Grafik 2’de verilmiştir.

Grafik 2’de görüldüğü gibi, yapılan detaylı incelemede kız öğrencilerin Matematik dışındaki alt testlerde erkek öğrencilerden daha yüksek doğru cevap sayısı ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Yirmi soru bulunan alt testler arasında her iki cinsiyet grubunda da doğru

cevap sayısı ortalamasının en düşük olduğu alt testin Matematik olduğu, bu alt testte erkek öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamasının 5,11, kız öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamasının 5,07 olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin doğru cevap sayısı açısından en yakın olduğu alt test Matematiktir. Türkçe alt testinin, kız (12,61) ve erkek (10,88) öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamaları arasındaki en yüksek farkın görüldüğü alt test olduğu ve kız öğrencilerin daha yüksek doğru cevap sayısı ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir. Fen Bilimleri, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil alt testlerinde de kız öğrencilerin daha yüksek doğru cevap sayısı ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

GRAFİK 2

CİNSİYETE GÖRE ALT TESTLERDEKİ DOĞRU CEVAP SAYISI ORTALAMALARI

2.5 Öğrencilerin Alt Testlere Göre Doğru Cevap Sayısı Dağılımları

Bu bölümde 2019 Merkezi Sınav doğru cevap sayısı dağılımları ve dağılımların özellikleri alt testler düzeyinde incelenmiştir.

2.5.1 Türkçe Alt Testi

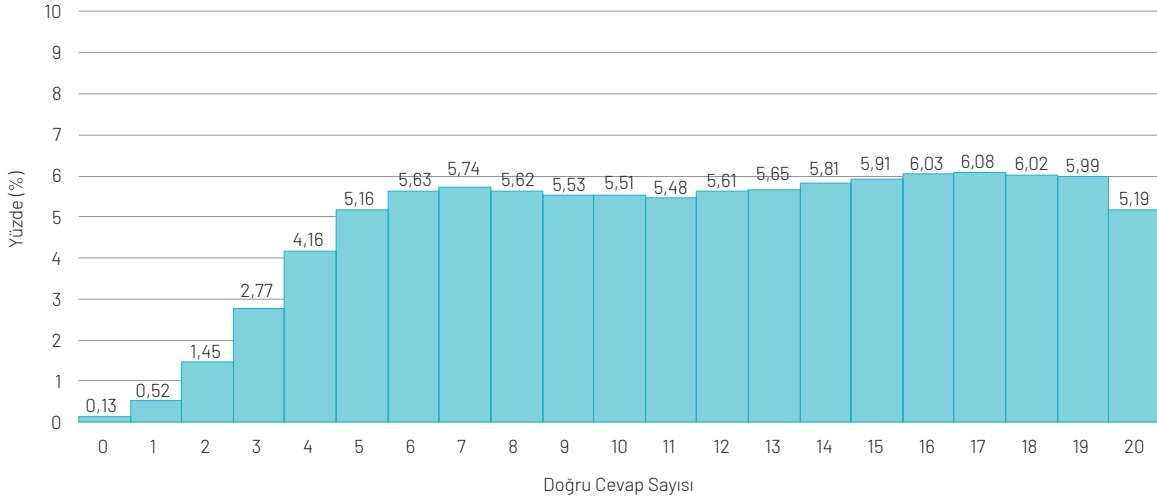
Merkezi sınava katılan öğrencilerin Türkçe alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 3'te gösterilmiştir. Türkçe alt testindeki soruların tamamını 53.264 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 3'ten görüldüğü üzere Türkçe alt testi alan öğrencilerin doğru cevap sayısı dağılımı normal dağılımdan farklılık göstermektedir. Tepe noktası 17, ortalama 11,75 ve ortancanın 12 olarak hesaplanması dolayısıyla dağılımın kısmen sola çarpık bir yapıda olduğu belirlen-

miştir. Öğrencilerin %63,28'inin doğru cevap sayısı 10 ile 20 arasındadır. Grafik 3'te görüldüğü gibi, 11'den başlamak üzere 18 doğru cevap sayısına doğru gidildikçe öğrencilerin bulunma oranları da artmaktadır. Öğrencilerin 20 sorunun bulunduğu Türkçe alt testindeki ham puan ortalaması 9,45'tir. Dağılımın kısmen sola çarpık yapıda olması ile öğrencilerin yarısından fazlasının 10 ve daha fazla doğru cevaba sahip olması öğrencilerin bu alt testte görece yüksek başarı gösterdiğini işaret etmektedir.

GRAFİK 3

TÜRKÇE ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

2.5.2 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Alt Testi

Merkezi sınava katılan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testi doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 4'te gösterilmiştir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testindeki soruların tamamını 235.995 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 4'te öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testi doğru cevap sayısı dağılımının sola çarpık olduğu görülmektedir. Alt testte doğru cevap sayısı ortalaması 6,88, ortanca 8 ve tepe değerin 10 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin görece yüksek başarı gösterdiği T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testinde öğrencilerin %22,97'si tüm soruları doğru yanıtlamıştır. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testi doğru cevap sayısı dağılımı incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun (%69,18) 6 ile 10 arasında doğru cevap sayısına sahip olduğu görülmektedir. Alt testi alan öğrencilerin ham puan ortalaması 6,04 olarak hesaplanmıştır.

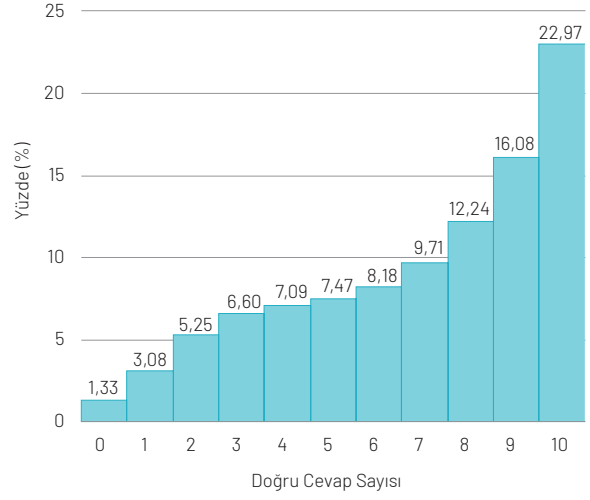
2.5.3 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alt Testi

Merkezi sınava katılan öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 5'te gösterilmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testindeki soruların tamamını 116.246 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 5'te Merkezi Sınava katılan öğrencilerin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun (%73,47) doğru cevap sayısının 6 ile 10 arasında değiştiği görülmektedir. Alt testin ortalamasının 6,83, ortancasının 7 ve tepe noktasının 8 olması dağılımın sola çarpık olduğunu göstermektedir. Alt testi alan öğrencilerin ham puan ortalaması 5,91 olarak hesaplanmıştır.

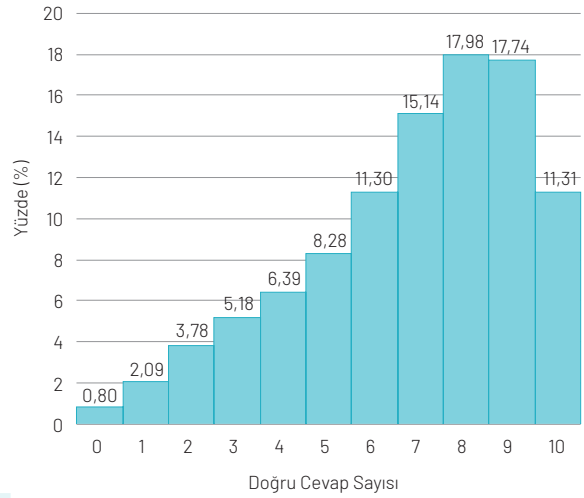
GRAFİK 4

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

GRAFİK 5

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

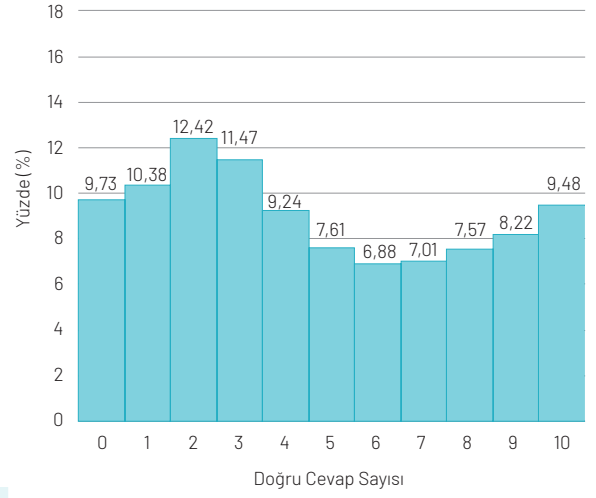
2.5.4 Yabancı Dil Alt Testi

Merkezi sınava katılan öğrencilerin Yabancı Dil alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 6'da gösterilmiştir. Yabancı Dil alt testindeki soruların tamamını 97.446 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 6'ya göre, Yabancı Dil alt testinde doğru cevap sayısı dağılımı çarpıktır ve iki ayrı eğilim göstermektedir. Alt testte doğru cevap sayısı ortalaması 4,65, ortancası 4 ve tepe değeri 2 olarak hesaplanmıştır. Yabancı Dil doğru cevap sayıları 0 ile 5 aralığında normal dağılıma yakındır, 6 ile 10 aralığında ise sola çarpık bir eğilim görülmektedir. Dağılımın ikili yapısı öğrencilerin bu alt testteki doğru cevap sayılarına göre iki ayrı grupta toplandığını işaret etmektedir. Öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması 3,62'dir.

GRAFİK 6

YABANCI DİL ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

2.5.5 Matematik Alt Testi

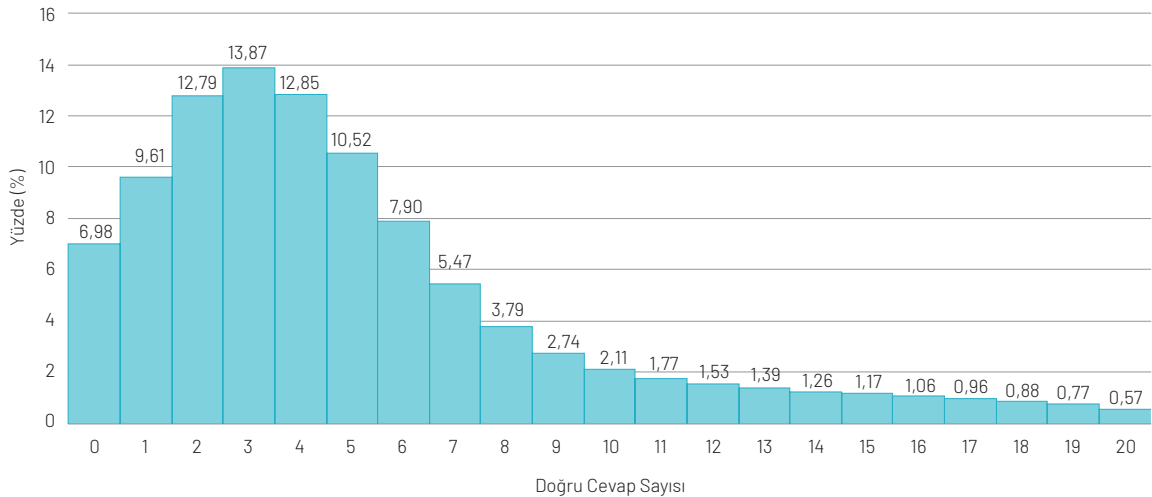
Merkezi sınava katılan öğrencilerin Matematik alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 7'de gösterilmiştir. Matematik alt testindeki soruların tamamını 5.794 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 7 incelendiğinde merkezi sınava katılan öğrencilerin matematik alt testindeki doğru cevap sayısı dağılı-

mının sağa çarpık olduğu görülmektedir. Matematik alt testi doğru cevap sayısı ortalaması 5,09, ortancası 4 ve tepe değeri 3 olarak hesaplanmıştır. Görece düşük performans gösterilen Matematik alt testinde öğrencilerin çoğunluğunun (%74,52) doğru cevap sayıları 0 ile 6 arasında değişmektedir. Öğrencilerin Matematik alt testinde elde ettikleri ham puan ortalaması 2,80'dir.

GRAFİK 7

MATEMATİK ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

2.5.6 Fen Bilimleri Alt Testi

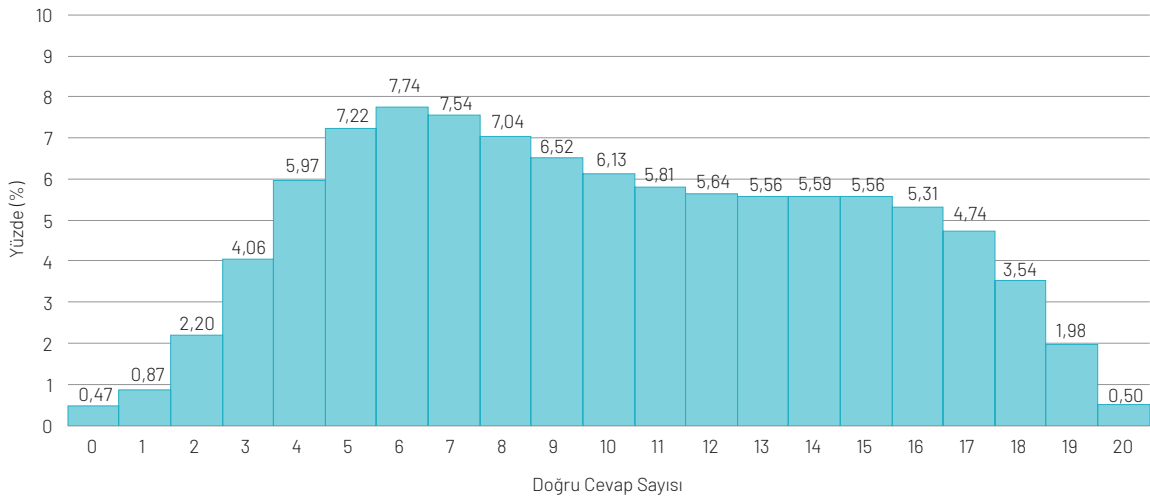
Merkezi Sınava katılan öğrencilerin Fen Bilimleri alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı Grafik 8'de gösterilmiştir. Fen Bilimleri alt testindeki soruların tamamını 5.056 öğrenci doğru cevaplamıştır.

Grafik 8'den görüldüğü üzere, öğrencilerin Fen Bilimleri alt testindeki doğru cevap sayısı dağılımı sağa çarpık bir

eğilim göstermektedir. Fen Bilimleri alt testinde doğru cevap sayısı ortalaması 9,97, ortancası 10 ve tepe değeri 6 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin %54,76'sının doğru cevap sayısı 0 ile 10 arasındadır. Alt testi alan öğrencilerin ham puan ortalaması 7,27'dir.

GRAFİK 8

FEN BİLİMLERİ ALT TESTİNDE DOĞRU CEVAP SAYISI DAĞILIMI

2.6 Merkezi Sınav Puanı Dağılımı

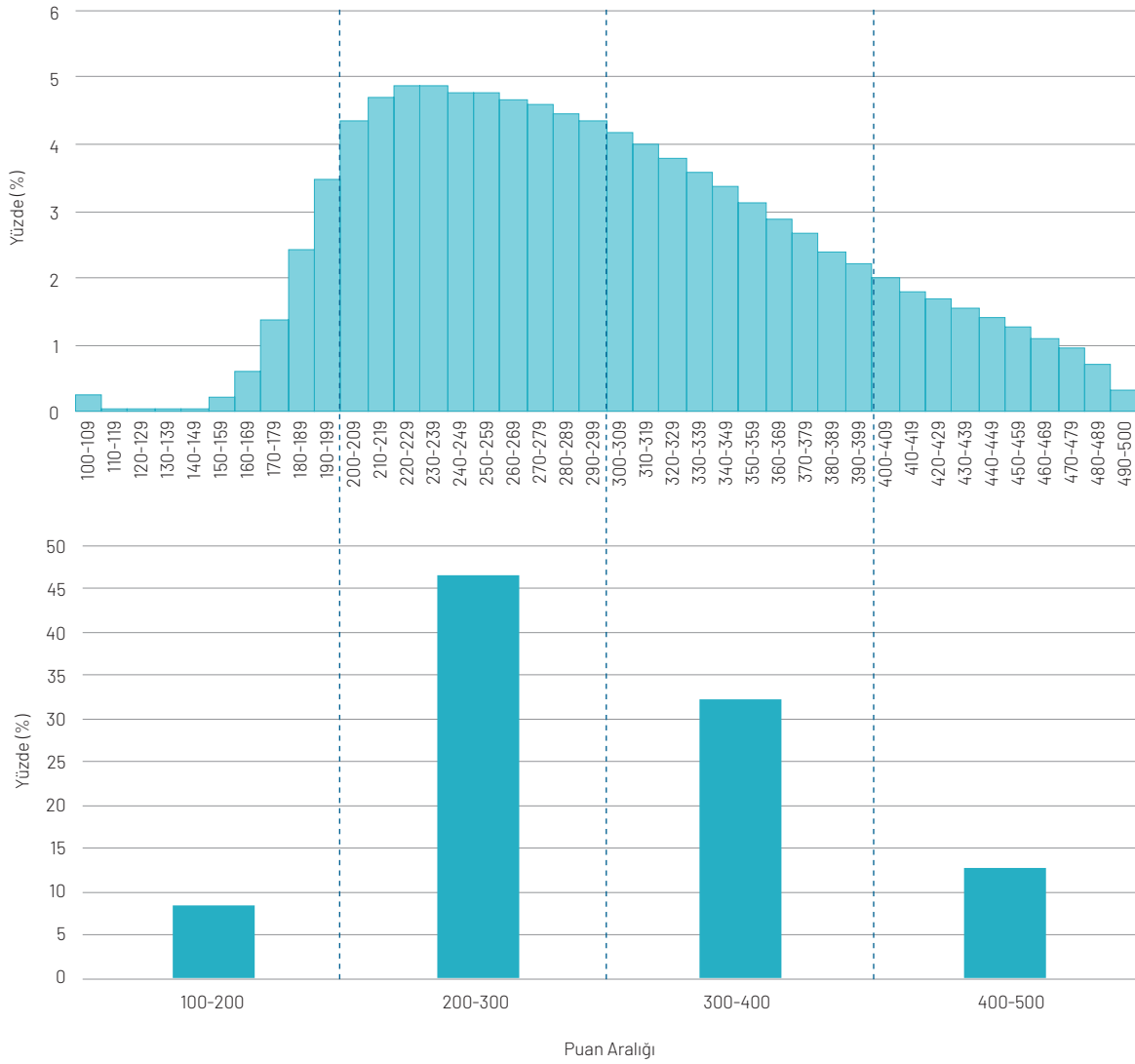
2019 Merkezi Sınavı 1.029.555 öğrenci katılmıştır. Merkezi sınavın her iki oturumundaki tüm sorulara 565 öğrenci doğru cevap vermiştir. Bu öğrencilerin 66 farklı ilde bulunduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin 2019 Merkezi Sınavda elde ettikleri merkezi sınav puanları dağılımı Grafik 9'da verilmiştir.

Grafik 9'da görüldüğü gibi, öğrencilerin merkezi sınav puanları sağa çarpık bir dağılım göstermektedir. Ortalaması 298,87 ve standart sapması 78,73 olarak hesaplanan dağılımda öğrencilerin %12,87'si 400-500 puan aralığında bulunmaktadır. Merkezi sınav puanı dağılımında öğrencilerin en yoğun (%46,47) bulunduğu aralığın 200-300 olduğu görülmektedir.

GRAFİK 9

MERKEZİ SINAV PUANI DAĞILIMI

2.6.1 Anne ve Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Merkezi Sınav Puanı Ortalaması

Öğrencilerin akademik performansları ile sosyoekonomik düzeyleri arasında önemli bir ilişki olduğu birçok çalışmada gösterilmiştir (Bakan Kalaycıoğlu, 2015; Barry, 2006; Caro, 2009; Çiftçi ve Çağlar, 2014; Gelbal, 2008; Karaağaç, 2019; Kılıç ve Haşiloğlu, 2017; Sarier, 2006; Sutton ve Soderstrom, 1999; Şirin, 2005). Sosyoekonomik düzey, öğrencilerin eğitim ve akademik gelişim açısından önemli kaynaklara ulaşmasında doğrudan, öğrencilerin bulunduğu eğitim ortamları, sosyal ortamlar ve diğer birçok unsura da dolaylı olarak etki etmektedir. Liselere Geçiş Sistemi kapsamında yapılan Merkezi Sınavların ilgili yaş düzeyindeki öğrenci evrenini temsil etmesi dolayısıyla elde edilen sonuçların sosyoekonomik değişkenlere göre nasıl değiştiği belirlenmiştir. Bu açıdan, 2019 Merkezi Sınava katılan öğrencilerin sosyoekonomik düzeylerini temsil eden anne ve baba eğitim düzeyleri ile sınav sonuçları arasındaki ilişkinin incelenmesi önemli görülmüştür. Öğrenci velilerinin eğitim düzeyleri yükseldikçe eğitime verdikleri önemin artması ve çocuklarına akademik açıdan daha fazla destek vermesi beklenmektedir (Abu Bakar, Mamat ve Ibrahim,

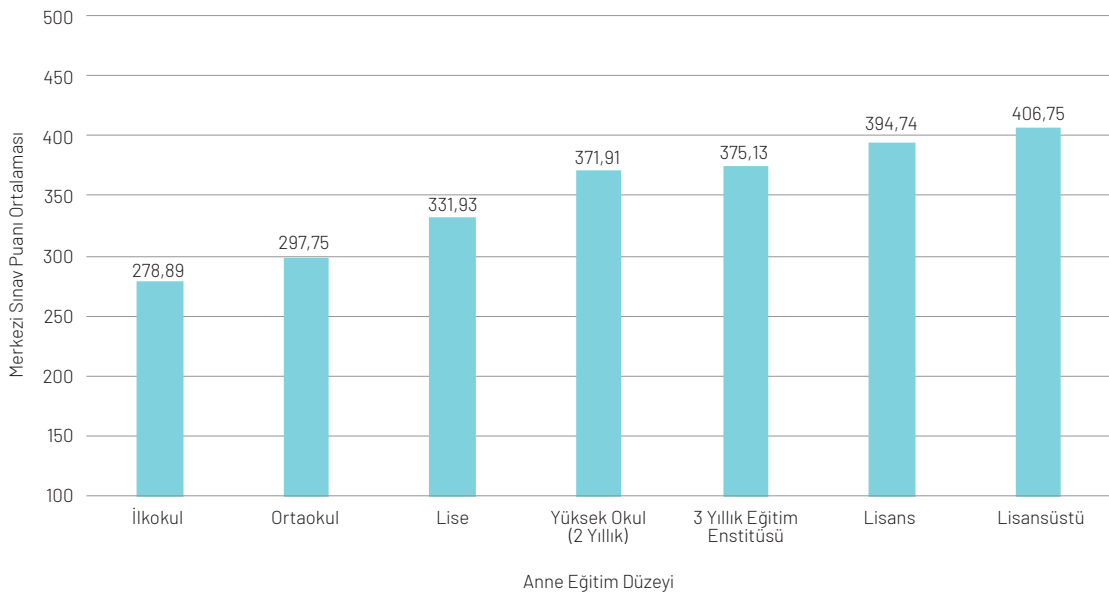
2017; Gooding, 2001; Khan, Iqbal ve Tasneem, 2015; Ural ve Çınar, 2014; Yenilmez ve Duman, 2008).

Öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeyleri ilkökul, ortaokul, lise, yüksekokul, 3 yıllık eğitim enstitüsü, lisans ve lisansüstü olmak üzere yedi kategoride sınıflandırılmıştır. Grafik 10'da 2019 Merkezi Sınavda öğrencilerin MSP ortalamalarının anne eğitim düzeylerine göre değişimi verilmiştir.

Grafik 10'dan görüldüğü üzere anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin 2019 Merkezi Sınavdaki MSP ortalamaları da artmaktadır. Anne eğitim düzeyi ilkökul olan öğrencilerin MSP ortalamasının 278,89, lisansüstü olan öğrencilerin ortalamasının 406,75 olduğu belirlenmiştir. Anne eğitim düzeyi ilkökul olan öğrencilerin MSP ortalaması ile anne eğitim düzeyi lisansüstü olan öğrencilerin MSP ortalaması arasında 127,86 puan fark bulunması önemli bir bulgudur. Bu sonuçlar anne eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin MSP ortalamalarının da belirgin bir şekilde yükseldiğini göstermektedir.

GRAFİK 10

ÖĞRENCİLERİN ANNE EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE MERKEZİ SINAV PUANI ORTALAMASI

Grafik 11'de 2019 Merkezi Sınavda öğrencilerin MSP ortalamalarının baba eğitim düzeylerine göre değişimi verilmiştir.

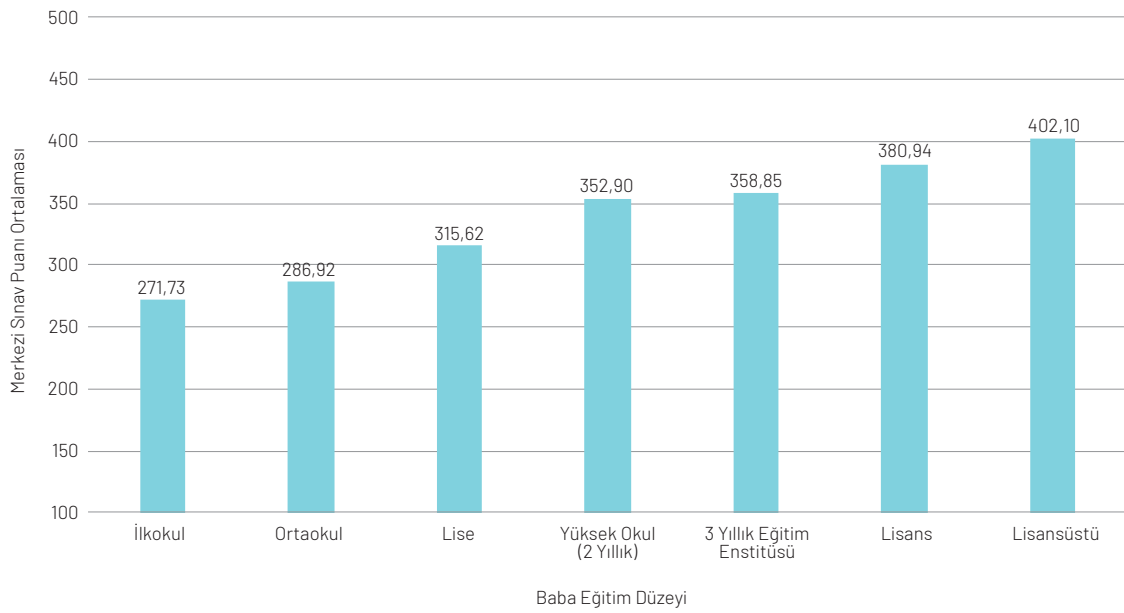
Grafik 11'den görüldüğü üzere, öğrencilerin baba eğitim düzeyi ilkokuldan lisansüstüne doğru arttıkça MSP ortalamaları da artmaktadır. Baba eğitim düzeyi ilkokul olan öğrencilerin MSP ortalaması 271,73, lisansüs-

tü olan öğrencilerin MSP ortalaması ise 402,10'dur. Grafik 11'e göre baba eğitim düzeyi ilkokul olan öğrenciler ile lisansüstü olan öğrencilerin MSP ortalamaları arasında 130,37 puan ortalama fark bulunmaktadır.

Sonuç olarak, anne ve baba eğitim düzeyleri arttıkça MSP ortalamaları da artmaktadır.

GRAFİK 11

ÖĞRENCİLERİN BABA EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE MERKEZİ SINAV PUANI ORTALAMASI

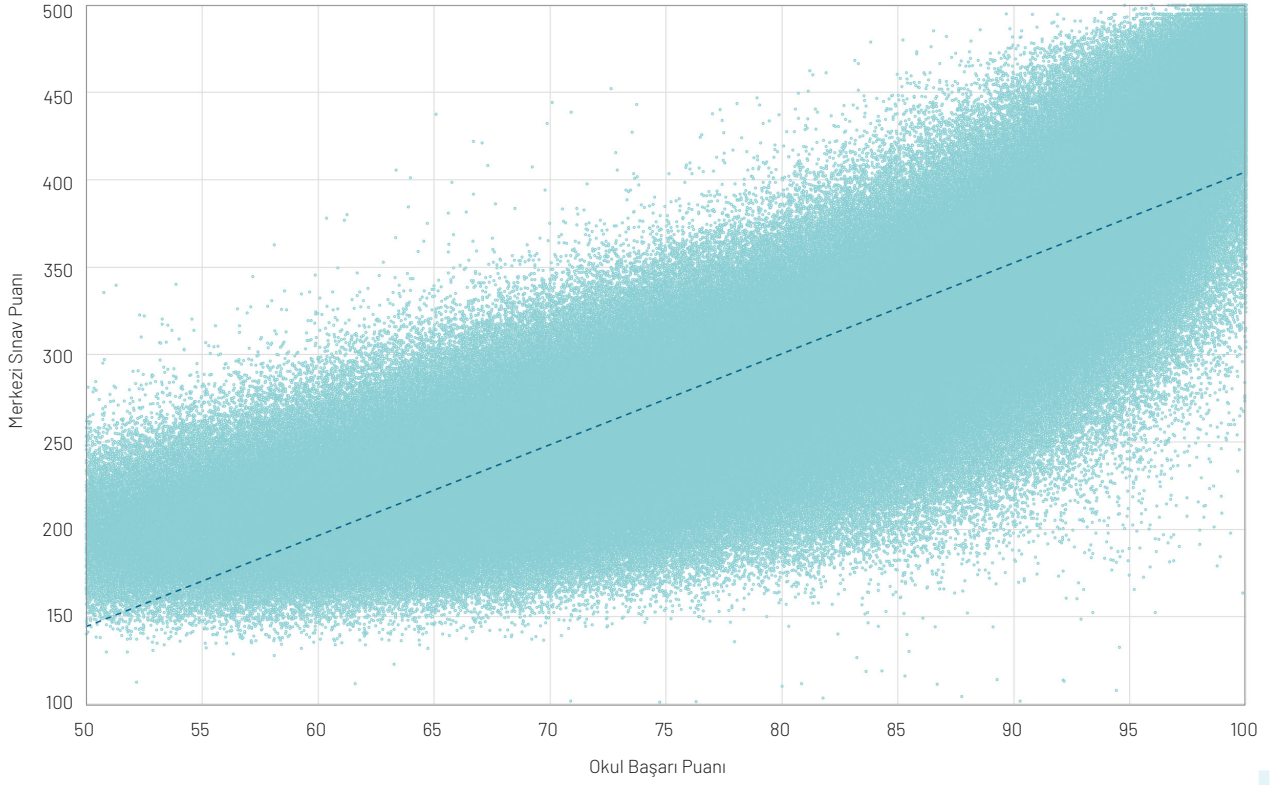
2.7 Sınav Performansı ile Okul Başarı Puanı Arasındaki İlişki

Okul başarı puanı (OBP), öğrencilerin 6., 7. ve 8. sınıftaki yılsonu başarı puanlarının ortalamasıdır ve öğrencilerin ortaokuldaki akademik performanslarının bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Öğrencilerin ortaokuldaki akademik performansları ile 2019 Merkezi Sınavdaki MSP'leri arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır. OBP ile MSP arasındaki ilişkiyi gösteren saçılım diyagramı Grafik 12'de verilmiştir.

Grafik 12'de görüldüğü gibi, öğrencilerin 2019 yılında Merkezi Sınavda elde ettikleri MSP ile OBP arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Normal dağılım varsayımının karşılanmaması nedeniyle Spearman Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı kullanılarak yapılan incelemede puanlar arasında pozitif, istatistiksel açıdan anlamlı ve güçlü ($p=0,855$, $p<0,05$) bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin 2019 Merkezi Sınavdaki MSP'leri ile OBP'lerinin benzer yönde değiştiğini ve birbirleriyle yüksek düzeyde ilişkili olduklarını göstermektedir.

GRAFİK 12

OKUL BAŞARI PUANI VE MERKEZİ SINAV PUANLARININ SAÇILIM DİYAGRAMI

Öğrencilerin 2019 Merkezi Sınav puanı ile Okul Başarı Puanları arasında yüksek düzeyde ilişki bulunmaktadır.

Öğrencilerin doğru cevap sayıları ve OBP'leri arasındaki ilişki alt testlere göre incelenmiş ve sonuçlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7'de OBP'ler ile en yüksek ilişkiye sahip olan alt testin Türkçe ($\rho=0,829$, $p<0,05$), en düşük ilişkiye sahip olan alt testin ise Matematik olduğu ($\rho=0,510$, $p<0,05$) görülmektedir. Türkçe ($\rho=0,829$, $p<0,05$), T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ($\rho=0,740$, $p<0,05$), Yabancı Dil ($\rho=0,717$, $p<0,05$) ve Fen Bilimleri ($\rho=0,778$, $p<0,05$) alt testlerindeki doğru cevap sayıları ile OBP arasında pozitif ve güçlü ilişkiler bulunmuştur. Matematik ($\rho=0,510$, $p<0,05$) ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ($\rho=0,697$, $p<0,05$) alt testlerindeki doğru cevap sayıları ile OBP arasındaki ilişki ise pozitif ve orta düzeydedir.

TABLO 7

ALT TESTLERE GÖRE OKUL BAŞARI PUANI İLE DOĞRU CEVAP SAYISI ARASINDAKİ KORELASYON KATSAYILARI

Alt Test/Test	Korelasyon Katsayısı
Türkçe	0,829
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	0,740
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0,697
Yabancı Dil	0,717
Fen Bilimleri	0,778
Matematik	0,510
Toplam Doğru Sayısı	0,853

2.8 Merkezi Sınavda İllere Göre İstatistikler

Bu çalışmada Merkezi Sınava katılan öğrencilerin illere göre dağılımı, bu öğrencilerin alt testlerdeki ham puan ortalamaları EK 1'de verilmiştir. Sınava katılan öğrenci sayısının en yüksek olduğu (186.417) İstanbul ilinden sınav sonucuna göre elde edilen istatistikler Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8'e göre, İstanbul ilinden sınava katılan öğrencilerin 20 soruluk alt testler arasında en yüksek başarı gösterdikleri alt test Türkçe (10,14), en düşük başarı gösterdikleri alt test ise Matematiktir (2,88). Aynı inceleme 10 soruluk alt testler için yapıldığında öğrencilerin en

başarılı olduğu alt testin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (6,34), en düşük başarı gösterdikleri alt testin ise Yabancı Dil (3,94) olduğu görülmektedir.

Merkezi Sınav Puanlarına göre yüzdelerdeki öğrenci sayıları EK 2 ve EK 3'te illere göre iki ayrı tablo halinde verilmiştir. Tablo 9.A'ya göre İstanbul ilinden katılan 10.185 öğrenci ilk %5'lik dilimde yer almaktadır. Daha detaylı bilgi edinmek için Tablo 9.B incelendiğinde ise Merkezi Sınava İstanbul'dan katılan öğrencilerin 2.255'inin ilk %1'lik dilimde bulunduğu görülmektedir.

TABLO 8

İSTANBUL İLİNDEN MERKEZİ SINAVA KATILAN ÖĞRENCİLERİN ALT TEST HAM PUAN ORTALAMALARI

İL	Öğrenci Sayısı	Türkçe (20 Soru)	Matematik (20 Soru)	Fen Bilimleri (20 Soru)	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (10 Soru)	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (10 Soru)	Yabancı Dil (10 Soru)
İSTANBUL	186.417	10,14	2,88	7,48	6,34	6,13	3,94

TABLO 9

İSTANBUL İLİNDE 2019 MERKEZİ SINAV PUANINA GÖRE YÜZDELİK DİLİMLERDEKİ ÖĞRENCİ SAYILARI

TABLO 9.A

İl	Yüzdeler Dilim (%)																			Toplam Öğrenci Sayısı	
	0-4,99	5-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	40-44,99	45-49,99	50-54,99	55-59,99	60-64,99	65-69,99	70-74,99	75-79,99	80-84,99	85-89,99	90-94,99		95-100
İSTANBUL	10.185	9.525	9.466	9.731	9.807	10.058	9.910	9.962	9.947	9.834	9.959	9.811	9.757	9.576	9.267	8.882	8.514	8.128	7.379	6.699	186.417

TABLO 9.B

İl	Yüzdeler Dilim (%)																			
	0-0,99	1-1,99	2-2,99	3-3,99	4-4,99	5-5,99	6-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10-10,99	11-11,99	12-12,99	13-13,99	14-14,99	15-15,99	16-16,99	17-17,99	18-18,99	19-20
İSTANBUL	2.255	2.032	1.974	2.003	1.921	1.912	1.884	1.906	1.905	1.918	1.882	1.914	1.874	1.903	1.893	1.904	1.943	1.923	1.948	2.013

Sonuç

2019 Merkezi Sınavda elde edilen sonuçlar, sınavın psikometrik özellikleri ve öğrencilerin performansları çerçevesinde detaylı olarak incelenmiştir. Sınav kapsamında 20 soru bulunan alt testler arasında öğrencilerin doğru cevap sayısı ortalamalarının en yüksek olduğu alt testin Türkçe (11,75), 10 soruluk alt testlerde ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (6,88) olduğu belirlenmiştir. Sınavda yer alan tüm alt testlerin ortalama güçlük, ortalama ayırt edicilik ve güvenirlik katsayılarının ise ölçme araçlarında istenen düzeyin üzerinde olduğu görülmüştür. 2019 Merkezi Sınavdaki soruların ayırt edicilik düzeyleri ve alt testlerin güvenirlik katsayılarının 2018 Merkezi Sınavda hesaplanan değerlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

MEB (2018) tarafından 2018 Merkezi Sınavla yerleşen öğrencilerin sonuçları incelenmiş ve sayısal bölümde soruları boş bırakan öğrenci oranının yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin tüm sorulara erişebilmesini ve yeterli zamanı ayırabilmesini sağlamak için MEB tarafından 26 Kasım 2018 tarihinde alınan kararla sayısal bölüme ayrılan cevap süresi 20 dakika artırılarak 80 dakikaya çıkarılmıştır. Sınava ilişkin yapılan bu düzenleme, 2019 Merkezi Sınavda Matematik ve Fen sorularının boş bırakılma oranlarının düşmesine katkı sunmuştur. Bununla birlikte, özellikle matematik testinde başarı ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Matematik testinde başarının neden düşük olduğuna ilişkin müstakil çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır.

Kaynaklar

- Abu Bakar, N., Mamat, I., & Ibrahim, M. (2017). Influence of parental education on academic performance of secondary school students in Kuala Terengganu. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 7(8), 296-304.
- Bakan Kalaycıoğlu, D. (2015). Üniversite giriş sınavı başarıyla ilişkili faktörler: Türkiye'den bir durum çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 40(179), 181-192.
- Barry, J. (2006). *The effect of socio-economic status on academic achievement*. Published Master Thesis. Bachelor of Arts, Wichita State University.
- Caro, D. H. (2009). Socio-economic status and academic achievement trajectories from childhood to adolescence. *Canadian Journal of Education*, 32, 3, 558-590.
- Chase, C. I. (1999). *Contemporary assessment for educators*. Longman, New York.
- Crocker, L., & Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334.
- Cronbach, L. J., Gleser, G. C., Nanda, H., & Rajaratnam, N. (1972). *The dependability of behavioral measurements*. New York: Wiley.
- Çiftçi, C. ve Çağlar, Ç. (2014). Ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi: Fakirlik kader midir? *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 155-175. doi: 10.14687/ijhs.v11i2.2914.
- Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyoekonomik özelliklerinin Türkçe başarısı üzerinde etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 1-13.
- Gooding, Y. (2001). *The relationship between parental educational level and academic success of college freshmen*. Published Master Thesis, Iowa State University.
- Gronlund, N. E. (1993). *How to make achievement tests and assessments*. (5th ed). New York. Allyn and Bacon.
- Henrysson, S. (1971). Gathering, analyzing, and using data on test items. In R.L. Thorndike (Ed.), *Educational Measurement*, (pp. 508-600). Washington, DC: American Council on Education.
- Karaağaç, Z. (2019). *Ekonomik, sosyal ve kültürel statünün temel eğitimden ortaöğretime geçiş üzerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
- Khan, R. M. A., Iqbal, N., & Tasneem, S. (2015). The influence of parents educational level on secondary school students academic achievements in District Rajanpur. *Journal of Education and Practice*, 6(16), 76-79.
- Kelley, T. I. (1939). The selection of upper and lower groups for the validation of test items. *Journal of Educational Psychology*, 30(1), 17-24.
- Kılıç, Y. ve Haşiloğlu, M. A. (2017). Sosyoekonomik durumun öğrenci başarısına etkisi (7. sınıf Türkçe ve fen bilimleri dersleri örnekleme). *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 1025-1049.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of estimation of test reliability. *Psychometrika*, 2, 151-160.
- Linn, R. L., & Gronlund, N. E. (1995). Measurement and assesment in teaching. *Journal of Educational Measurement*, 32(4), 416-419.
- Lindquist, E. F. (1953). *Design and analysis of experiments in psychology and education*. Boston: Houghton Mifflin.

- Lord, F. M. (1955). A survey of observed test-score distributions with respect to skewness and kurtosis. *Educational and Psychological Measurement*, 15, 383-389.
- MEB, (2018). *2018 liselere geçiş sistemi (LGS): Merkezi sınavla yerleşen öğrencilerin performansı*. Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi, No: 3. Ankara: MEB.
- Mertler, C. A. (2003). *Classroom assessment – A practical guide for educators*. Los Angeles, CA: Pyrczak Publishing.
- Nunnally, J. C. (1972). *Educational measurement and evaluation (2nd Ed.)*. New York: McGraw-Hill.
- Rogers, T. B. (1995). *The psychological testing enterprise: An introduction*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Sarıer, Y. (2006). Türkiye’de öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörler: Bir meta-analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 609-627.
- Sutton, A., & Soderstrom, I. (1999). Predicting elementary and secondary school achievement with school-related and demographic factors. *Journal of Educational Research*, 92(6), 330-338.
- Şirin, S. R. (2005). Socioeconomic status and academic achievement: A meta-analytic review of research. *Review of Educational Research*, 75(3), 417-453.
- Tavakol, M., Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach’s alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53-55.
- Thorndike, R.L. (1982). *Applied psychometrics*. Boston: Houghton Mifflin
- Thorndike, R. M., Cunningham, G. K., Thorndike, R. L., & Hagen, E. P. (1991). *Measurement and evaluation in psychology and education (5th Ed.)*. New York: MacMillan.
- Ural, A. ve Çınar, F. N. (2014). Anne ve babanın eğitim düzeyinin öğrencinin matematik başarısına etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 41-56.
- Urbina, S. (2014). *Essentials of psychological testing (2nd Edition)*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons
- Wood, D. A. (1960). *Test construction: Development and interpretation of achievement tests*. Columbus, OH: Charles E. Merrill Books.
- Yenilmez, K. ve Duman, A. (2008). İlköğretimde matematik başarısını etkileyen faktörlere ilişkin öğrenci görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 251-268.

EK 1. İllere Göre Sınava Katılan Öğrenci Sayısı ve Alt Test Ham Puan Ortalamaları

İL	Öğrenci Sayısı	Türkçe (20 Soru)	Matematik (20 Soru)	Fen Bilimleri (20 Soru)	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (10 Soru)	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (10 Soru)	Yabancı Dil (10 Soru)
ADANA	29.779	9,10	2,59	6,82	5,79	5,64	3,33
ADIYAMAN	9.783	8,66	2,57	7,05	5,87	5,94	3,44
AFYONKARAHİSAR	9.101	9,05	2,64	6,96	5,80	5,83	3,41
AĞRI	8.418	6,07	1,03	4,93	4,70	5,10	2,13
AKSARAY	5.461	9,25	2,94	7,19	5,92	5,95	3,31
AMASYA	3.730	9,88	3,14	7,80	6,30	6,06	3,77
ANKARA	67.462	10,69	3,43	8,16	6,63	6,31	4,16
ANTALYA	29.438	10,42	3,29	8,10	6,44	6,07	4,15
ARDAHAN	1.405	7,32	1,44	5,50	5,29	5,35	2,68
ARTVİN	1.586	10,43	3,25	8,37	6,51	6,25	3,90
AYDIN	11.408	9,81	3,00	7,66	6,29	5,89	4,01
BALIKESİR	12.322	10,47	3,56	8,30	6,46	6,07	4,25
BARTIN	1.881	9,53	2,81	7,27	6,08	5,86	3,84
BATMAN	10.506	7,06	1,85	5,76	4,89	5,18	2,46
BAYBURT	927	9,72	2,69	7,07	6,36	6,49	3,47
BİLECİK	2.226	10,44	2,98	7,94	6,47	6,31	4,15
BİNGÖL	4.131	8,31	2,34	6,63	5,78	6,03	3,09
BİTLİS	5.656	7,12	1,77	5,88	5,00	5,44	2,63
BOLU	3.138	10,40	3,20	8,22	6,57	6,26	3,98
BURDUR	2.857	10,35	3,52	8,08	6,44	6,10	3,90
BURSA	36.635	10,46	3,09	7,96	6,51	6,28	4,03
ÇANAKKALE	4.602	10,95	3,60	8,69	6,75	6,22	4,44
ÇANKIRI	1.819	10,03	3,04	8,04	6,44	6,30	3,66
ÇORUM	5.977	10,16	3,02	7,76	6,38	6,19	3,79
DENİZLİ	12.347	10,78	3,80	8,62	6,76	6,37	4,29
DIYARBAKIR	26.356	7,07	2,01	5,66	4,72	5,12	2,49
DÜZCE	4.517	9,63	2,54	7,58	6,13	6,02	3,67
EDİRNE	3.217	10,41	3,10	8,08	6,54	5,99	4,27
ELAZIĞ	7.692	9,57	2,88	7,30	6,25	6,25	3,64
ERZİNCAN	2.380	10,39	3,35	8,42	6,87	6,55	4,18
ERZURUM	10.261	8,97	2,53	7,19	6,15	6,29	3,38
ESKİŞEHİR	9.347	11,06	3,63	8,34	6,79	6,42	4,57
GAZİANTEP	31.689	8,38	2,23	6,30	5,49	5,59	2,95
GİRESUN	3.612	11,58	3,62	9,30	7,29	6,90	4,61
GÜMÜŞHANE	1.253	9,48	2,77	7,63	6,57	6,43	3,41
HAKKARİ	4.473	5,26	,82	4,13	3,99	4,35	1,97
HATAY	24.806	8,93	2,65	6,97	5,75	5,59	3,51
İĞDIR	2.798	7,26	1,68	6,04	5,31	5,36	2,90

İL	Öğrenci Sayısı	Türkçe (20 Soru)	Matematik (20 Soru)	Fen Bilimleri (20 Soru)	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (10 Soru)	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (10 Soru)	Yabancı Dil (10 Soru)
ISPARTA	4.938	10,52	3,66	8,25	6,52	6,20	4,12
İSTANBUL	186.417	10,14	2,88	7,48	6,34	6,13	3,94
İZMİR	44.429	10,44	3,10	7,98	6,55	6,01	4,23
KAHRAMANMARAŞ	18.435	8,74	2,67	6,85	5,75	5,79	2,99
KARABÜK	2.524	10,44	3,44	8,09	6,45	6,23	4,30
KARAMAN	3.275	9,59	2,81	7,40	6,11	6,01	3,37
KARS	3.942	7,45	1,49	5,81	5,41	5,48	2,89
KASTAMONU	3.966	9,75	2,81	7,63	6,26	6,15	3,76
KAYSERİ	20.417	9,96	3,18	7,73	6,36	6,23	3,71
KIRIKKALE	3.104	10,01	3,24	7,70	6,24	6,14	3,72
KIRKLARELİ	3.027	10,54	2,98	8,18	6,66	6,01	4,46
KİRŞEHİR	2.532	10,81	4,21	8,70	6,78	6,33	4,37
KİLİS	2.091	7,58	2,13	5,79	5,08	5,30	2,44
KOCAELİ	24.263	10,29	2,94	7,88	6,53	6,27	4,17
KONYA	29.813	9,70	3,06	7,40	6,03	6,19	3,48
KÜTAHYA	5.914	10,53	3,44	8,13	6,49	6,47	4,30
MALATYA	11.680	10,01	3,22	7,87	6,50	6,44	3,75
MANİSA	16.409	9,45	2,92	7,50	6,09	5,75	3,74
MARDİN	14.057	6,24	1,43	5,10	4,38	4,78	2,22
MERSİN	24.321	9,37	2,93	7,23	5,90	5,68	3,59
MUĞLA	8.499	11,53	3,97	9,36	7,18	6,62	5,02
MUŞ	6.773	6,69	1,56	5,44	4,83	5,26	2,49
NEVŞEHİR	3.650	10,22	3,50	8,42	6,33	6,38	3,99
NİĞDE	4.785	9,37	3,00	7,32	6,06	5,97	3,42
ORDU	7.145	10,62	3,47	8,49	6,62	6,35	4,23
OSMANİYE	8.299	9,39	3,16	7,25	5,96	5,87	3,38
RİZE	3.088	11,67	3,60	9,13	7,15	6,92	4,33
SAKARYA	11.629	10,06	2,98	7,66	6,33	6,16	3,93
SAMSUN	14.917	10,12	3,13	7,83	6,29	6,21	3,91
SİİRT	5.904	5,85	1,39	4,63	4,19	4,53	2,01
SİNOP	1.717	10,70	3,25	8,60	6,85	6,38	4,01
SİVAS	8.337	9,23	2,60	7,16	6,03	6,11	3,26
ŞANLIURFA	27.428	6,04	1,34	4,83	4,29	4,83	2,10
ŞIRNAK	9.866	4,59	,78	3,76	3,51	3,94	1,52
TEKİRDAĞ	11.767	10,11	2,76	7,62	6,42	6,09	3,97
TOKAT	7.007	9,34	2,85	7,38	6,05	5,96	3,54
TRABZON	8.360	11,24	3,88	8,95	6,86	6,73	4,40
TUNCELİ	583	11,24	4,04	9,40	7,34	6,38	4,95
UŞAK	4.071	10,07	3,40	7,80	6,26	5,90	3,78
VAN	18.239	6,59	1,45	5,28	4,74	5,03	2,55
YALOVA	2.640	10,62	3,36	8,29	6,50	6,17	4,47
YOZGAT	4.506	10,07	3,12	8,00	6,60	6,49	3,68
ZONGULDAK	5.847	10,93	3,24	8,44	6,80	6,37	4,64

EK 2. 2019 Merkezi Sınav Puanına Göre Yüzdelik Dilimlerdeki Öğrenci Sayıları (İl Dağılımı)

İl	Yüzdelik Dilim (%)																	Toplam Öğrenci Sayısı			
	0-4,99	5-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	40-44,99	45-49,99	50-54,99	55-59,99	60-64,99	65-69,99	70-74,99	75-79,99	80-84,99		85-89,99	90-94,99	95-100
ADANA	1.397	1.318	1.354	1.347	1.361	1.359	1.429	1.463	1.422	1.490	1.471	1.438	1.545	1.523	1.616	1.682	1.656	1.622	1.616	1.670	28.779
ADYAMAN	384	435	425	456	487	441	477	519	518	516	459	545	483	551	539	501	513	504	518	512	9.783
AFYONKARAHİSAR	428	410	460	388	443	476	440	423	453	411	451	437	440	464	455	508	467	503	529	515	9.101
AGRI	57	120	176	203	264	281	326	332	382	411	388	460	464	499	567	625	670	710	748	735	8.418
AKSARAY	313	280	268	235	236	270	249	245	287	279	275	283	295	254	276	278	267	271	300	300	5.461
AMASYA	238	193	227	181	207	191	183	185	215	176	176	202	160	167	163	154	179	175	192	166	3.730
ANKARA	4.327	4.325	4.328	3.975	3.888	3.684	3.735	3.534	3.562	3.451	3.344	3.269	3.183	3.124	2.970	2.849	2.674	2.564	2.441	2.235	67.462
ANTALYA	1.735	1.780	1.804	1.657	1.684	1.623	1.623	1.602	1.542	1.526	1.464	1.435	1.432	1.401	1.356	1.322	1.243	1.156	1.093	960	29.438
ARDAHAN	23	26	46	44	58	60	55	70	61	63	70	84	74	85	100	77	96	104	108	101	1.405
ARTVİN	89	94	90	94	108	71	105	83	88	87	88	73	73	78	68	75	74	65	58	25	1.586
AYDIN	632	624	654	580	573	630	587	557	583	579	595	578	556	522	552	532	540	540	481	513	11.408
BALIKESİR	875	804	782	678	692	696	636	629	612	626	563	613	504	577	574	508	551	485	480	437	12.322
BARTIN	95	94	101	90	99	101	86	86	88	89	91	107	88	118	87	114	92	85	91	79	1.881
BATMAN	253	328	359	335	376	381	410	441	443	475	491	570	526	589	620	641	709	801	847	911	10.506
BAYBURT	27	49	50	54	54	47	53	52	50	56	45	53	40	47	34	42	45	47	47	35	927
BİLEÇİK	94	132	139	129	150	143	117	134	135	123	104	84	94	112	101	75	80	106	73	101	2.226
BİNGÖL	123	171	178	187	190	198	201	175	203	206	219	210	240	246	222	245	233	220	229	235	4.131
BITLİS	114	168	166	199	250	238	237	254	237	259	301	278	293	305	313	323	402	429	482	408	5.656
BOLU	159	217	191	183	164	179	170	194	171	178	155	139	144	153	132	139	126	123	126	95	3.138
BURDUR	199	167	191	174	154	147	154	134	153	136	124	110	134	144	113	125	133	138	120	107	2.857
BURSA	2.079	2.060	2.053	2.205	2.059	2.034	2.031	1.997	1.943	1.989	2.008	1.880	1.768	1.777	1.621	1.609	1.540	1.432	1.393	1.157	36.635
ÇANAKKALE	344	329	289	267	281	269	287	260	242	220	207	197	199	175	196	187	172	164	172	145	4.602
ÇANKIRI	92	113	95	119	103	96	105	101	83	88	102	86	83	86	89	80	62	69	92	75	1.819
ÇORUM	326	302	331	343	330	325	355	303	315	309	307	312	315	303	274	275	228	250	233	241	5.977
DENİZLİ	966	868	751	754	744	684	643	686	658	620	590	586	537	505	555	527	477	421	421	354	12.347
DIYARBAKIR	804	829	863	949	943	982	935	1.005	1.041	1.100	1.225	1.255	1.301	1.374	1.574	1.640	1.840	2.053	2.128	2.515	26.356
DÜZCE	191	188	245	251	229	237	241	244	250	231	253	242	230	238	219	221	226	216	192	173	4.517

İl	Yüzdelik Dilim (%)																	Toplam Öğrenci Sayısı			
	0-4,99	5-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	40-44,99	45-49,99	50-54,99	55-59,99	60-64,99	65-69,99	70-74,99	75-79,99	80-84,99		85-89,99	90-94,99	95-100
EDİRNE	210	186	183	195	203	171	160	177	160	154	152	154	144	147	128	142	134	134	138	145	3.217
ELAZIĞ	384	412	397	363	406	399	386	383	386	400	402	373	422	384	389	400	324	369	363	350	7.692
ERZİNCAN	157	149	148	121	127	139	151	139	129	131	111	129	116	120	91	84	94	92	83	69	2.380
ERZURUM	391	485	497	505	512	487	539	541	524	516	549	524	552	560	506	528	529	514	524	478	10.261
ESKİŞEHİR	698	617	602	608	531	532	523	531	486	478	429	430	427	404	387	386	339	338	342	259	9.347
GAZİANTEP	1.085	1.159	1.229	1.211	1.295	1.376	1.423	1.455	1.559	1.612	1.659	1.644	1.790	1.865	1.820	1.902	1.947	1.889	1.910	1.859	31.689
GİRESUN	202	283	264	272	265	264	240	226	193	185	157	154	163	143	131	132	116	84	75	63	3.612
GÜMÜŞHANE	44	54	64	67	71	78	81	63	67	81	61	70	57	93	66	58	55	47	47	29	1.253
HAKKARİ	24	51	56	76	114	127	139	154	161	190	198	230	250	233	296	349	378	419	503	525	4.473
HATAY	1.116	1.160	1.173	1.138	1.139	1.184	1.211	1.164	1.192	1.196	1.222	1.216	1.265	1.209	1.345	1.332	1.397	1.361	1.345	1.441	24.806
İĞDIR	62	82	81	87	112	117	129	123	157	138	141	134	162	157	182	173	152	193	218	198	2.798
İSPARTA	404	309	275	312	240	279	245	263	232	261	234	217	235	212	212	204	213	192	194	205	4.938
İSTANBUL	10.185	9.525	9.466	9.731	9.807	10.058	9.910	9.962	9.947	9.834	9.959	9.811	9.757	9.576	9.287	8.882	8.514	8.128	7.379	6.899	186.417
İZMİR	2.534	2.630	2.648	2.565	2.456	2.380	2.486	2.455	2.308	2.332	2.250	2.227	2.122	2.086	2.025	1.961	1.912	1.764	1.683	1.605	44.429
KAHRAMANMARAŞ	880	845	842	768	816	845	874	858	826	909	939	892	908	942	944	1.024	1.006	1.056	1.106	1.155	18.435
KARABÜK	163	162	165	144	134	141	127	133	126	131	121	124	132	107	129	100	105	99	84	97	2.524
KARAMAN	141	166	173	160	195	168	169	156	167	170	175	166	179	172	139	140	181	148	150	160	3.275
KARS	72	102	89	154	172	153	189	195	180	198	216	240	233	200	222	236	264	286	265	276	3.942
KASTAMONU	195	206	209	189	223	206	221	209	213	199	198	207	213	195	210	200	192	173	152	156	3.966
KAYSERİ	1.196	1.125	1.120	1.138	1.093	1.003	1.057	1.090	1.024	1.073	1.031	1.026	1.001	1.042	1.041	993	939	860	805	760	20.417
KIRIKKALE	211	173	147	173	158	154	164	177	158	158	143	157	143	127	137	155	168	134	133	134	3.104
KIRKLARELİ	153	163	175	190	183	173	206	186	176	130	171	140	153	145	118	145	125	98	86	111	3.027
KİRŞEHİR	246	178	145	152	147	148	141	117	114	117	112	130	111	111	118	78	102	91	94	80	2.532
KİLİS	64	75	78	83	77	84	84	71	80	87	101	110	94	130	123	119	150	157	165	159	2.091
KOCAELİ	1.220	1.316	1.285	1.406	1.447	1.355	1.381	1.375	1.412	1.260	1.284	1.312	1.256	1.170	1.191	1.022	1.061	912	855	743	24.263
KONYA	1.737	1.618	1.458	1.526	1.485	1.482	1.473	1.490	1.408	1.418	1.570	1.599	1.467	1.463	1.479	1.537	1.415	1.433	1.391	1.364	29.813
KÜTAHYA	389	380	348	374	346	340	288	295	317	303	296	282	286	297	251	254	222	221	213	212	5.914
MALATYA	684	641	615	639	655	658	612	645	642	638	608	569	610	579	529	523	504	504	437	388	11.680
MANİSA	909	878	830	862	815	780	810	771	756	823	795	788	780	848	843	834	844	799	865	779	16.409
MARDİN	240	312	382	384	452	472	480	548	527	600	628	687	709	754	845	931	1.054	1.204	1.324	1.524	14.057
MERSİN	1.251	1.274	1.245	1.207	1.179	1.204	1.147	1.121	1.188	1.174	1.200	1.147	1.220	1.192	1.223	1.212	1.324	1.219	1.291	1.303	24.321

İl	Yüzdelik Dilim (%)																Toplam Öğrenci Sayısı				
	0-4,99	5-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	40-44,99	45-49,99	50-54,99	55-59,99	60-64,99	65-69,99	70-74,99	75-79,99		80-84,99	85-89,99	90-94,99	95-100
MUĞLA	665	628	631	625	565	540	506	501	452	440	414	399	382	332	333	287	229	225	189	156	8.499
MUŞ	109	193	183	230	249	271	255	259	270	312	299	337	349	401	393	473	496	549	539	606	6.773
NEVŞEHİR	255	231	227	206	215	204	179	193	176	167	198	177	160	164	151	166	146	146	150	139	3.650
NİĞDE	261	274	253	242	208	228	217	213	243	245	235	218	221	232	255	250	247	267	238	238	4.785
ORDU	423	468	442	438	426	468	384	407	408	364	358	346	342	317	307	295	258	252	239	203	7.145
OSMANIYE	531	431	418	410	405	371	391	406	363	380	376	375	447	388	429	397	405	452	426	498	8.299
RİZE	178	217	235	240	183	202	210	182	196	194	160	139	132	112	124	100	84	102	62	36	3.088
SAKARYA	637	659	620	596	569	657	585	636	619	613	606	592	605	567	594	585	550	492	443	404	11.629
SAMSUN	823	834	849	817	832	843	795	772	780	778	762	740	765	730	709	693	662	594	617	522	14.917
SİİRT	128	134	154	142	167	159	174	174	219	216	243	255	282	318	316	422	451	546	637	767	5.904
SINOP	78	128	104	126	90	113	109	84	98	93	89	81	77	82	72	85	55	55	49	49	1.717
SIVAS	338	399	387	398	429	390	389	473	428	426	463	437	485	453	438	416	405	390	412	381	8.337
ŞANLIURFA	466	555	680	726	824	790	927	981	1.044	1.088	1.178	1.318	1.405	1.494	1.731	1.882	2.038	2.435	2.740	3.116	27.428
ŞİRİNAK	53	106	152	164	194	217	265	299	271	353	369	446	471	523	599	715	846	1.043	1.242	1.538	9.866
TEKİRDAĞ	536	620	597	682	651	654	642	611	660	660	625	637	587	601	551	581	498	535	470	369	11.767
TOKAT	371	352	358	339	345	338	337	328	416	380	316	308	349	360	365	340	335	359	356	355	7.007
TRABZON	607	619	646	562	505	482	472	456	442	434	386	400	382	319	333	328	316	258	237	176	8.360
TUNCELİ	41	48	50	38	31	37	40	27	36	35	26	20	26	24	28	17	19	16	15	9	583
UŞAK	276	258	220	216	202	206	183	189	223	200	188	189	207	219	182	202	187	181	168	175	4.071
VAN	338	440	474	561	594	661	712	718	785	777	817	920	976	1.052	1.148	1.177	1.339	1.464	1.591	1.715	18.239
YALOVA	174	150	150	170	146	158	148	156	150	139	124	134	130	123	107	121	91	93	78	98	2.640
YOZGAT	223	244	249	278	272	260	235	259	254	244	251	219	225	232	190	201	190	176	181	123	4.506
ZONGULDAK	349	326	385	363	363	374	368	350	357	293	312	305	247	272	250	191	224	177	197	144	5.847

EK 3. 2019 Merkezi Sınav Puanına Göre İlk %20'lik Dilimlerdeki Öğrenci Sayıları (İl Dağılımı)

İl	Yüzdelik Dilim (%)																			
	0-0,99	1-1,99	2-2,99	3-3,99	4-4,99	5-5,99	6-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10-10,99	11-11,99	12-12,99	13-13,99	14-14,99	15-15,99	16-16,99	17-17,99	18-18,99	19-20
ADANA	247	266	298	291	295	258	288	246	269	257	278	278	267	259	272	268	242	297	272	268
ADYAMAN	83	57	70	79	95	79	85	93	91	87	87	91	76	81	90	84	86	104	93	89
AFYONKARAHİSAR	84	81	92	74	97	79	75	76	86	94	96	101	90	83	90	83	84	78	78	85
AĞRI	9	9	10	13	16	24	24	24	20	28	31	33	37	39	36	32	51	34	35	51
AKSARAY	66	60	62	60	65	58	58	64	49	51	44	67	47	53	57	54	39	47	49	46
AMASYA	43	50	47	47	51	39	38	40	35	41	45	44	40	43	55	38	40	37	33	33
ANKARA	873	874	855	841	884	927	851	873	859	815	858	881	870	893	826	822	827	790	783	753
ANTALYA	331	366	360	327	351	358	371	363	342	346	382	345	358	351	388	322	324	353	326	332
ARDAHAN	6	3	4	4	6	7	3	5	7	4	6	7	9	13	11	9	5	16	7	7
ARTVIN	13	12	25	18	21	24	15	18	20	17	18	18	19	14	21	18	19	15	22	20
AYDIN	107	144	129	127	125	119	139	125	124	117	133	126	121	142	132	123	109	106	103	139
BALIKESİR	185	174	174	167	175	154	159	159	172	160	181	151	148	147	155	132	137	146	123	140
BARTIN	17	14	19	22	23	16	24	12	24	18	20	25	17	18	21	16	20	17	20	17
BATMAN	55	43	46	56	53	59	73	55	76	65	69	74	64	77	75	77	74	60	64	60
BAYBURT	6	2	7	6	6	6	9	11	13	10	5	11	10	10	14	14	10	6	10	14
BİLECİK	10	19	19	26	20	25	32	21	31	23	36	28	36	19	20	25	24	27	25	28
BİNGÖL	18	22	26	23	34	32	22	36	35	46	34	29	43	36	36	42	44	41	26	34
BİTLİS	11	23	29	28	23	33	32	34	39	30	36	33	26	33	38	31	34	34	51	49
BOLU	29	32	37	28	33	39	50	32	44	52	40	40	32	42	37	35	36	32	41	39
BURDUR	40	40	28	53	38	28	35	33	31	40	34	38	50	37	32	29	32	44	34	35
BURSA	410	428	419	408	414	423	434	402	402	399	413	442	398	393	407	437	465	429	449	425
ÇANAKKALE	55	69	71	77	72	63	61	79	61	65	59	62	59	50	59	51	49	47	53	67
ÇANKIRI	13	17	22	14	26	22	24	29	16	22	20	26	20	12	17	26	25	18	31	19
ÇORUM	61	65	69	65	66	57	52	54	78	61	64	64	70	75	58	77	68	61	74	63
DENİZLİ	208	218	167	195	178	176	188	165	166	173	151	149	137	158	156	162	157	148	137	150
DIYARBAKIR	169	135	178	146	176	154	183	158	153	181	168	160	193	170	172	196	195	199	179	180
DÜZCE	32	41	32	44	42	44	36	35	40	33	50	47	49	51	48	51	47	58	46	49
EDİRNE	42	44	43	42	39	39	30	42	43	32	34	45	39	31	34	45	36	37	38	39
ELAZIĞ	75	72	74	76	87	83	71	89	87	82	74	93	85	61	84	82	78	68	73	62

İl	Yüzdelik Dilim (%)																			
	0-0,99	1-1,99	2-2,99	3-3,99	4-4,99	5-5,99	6-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10-10,99	11-11,99	12-12,99	13-13,99	14-14,99	15-15,99	16-16,99	17-17,99	18-18,99	19-20
ERZİNCAN	24	31	36	35	31	26	27	34	34	28	26	30	41	24	27	28	24	24	19	26
ERZURUM	77	81	79	84	70	89	106	95	99	96	91	94	86	114	112	105	103	103	102	92
ESKİŞEHİR	134	144	164	132	124	130	125	142	118	102	116	111	122	131	122	126	100	130	132	120
GAZİANTEP	221	231	225	191	217	252	229	211	227	240	240	223	284	242	240	232	246	249	243	241
GİRESUN	26	44	46	49	37	57	53	52	56	65	53	47	57	64	43	52	54	60	61	45
GÜMÜŞHANE	7	8	8	10	11	7	11	6	16	14	15	13	5	18	13	11	10	11	19	16
HAKKARİ	2	2	3	7	10	10	8	12	8	13	6	7	15	15	13	15	10	21	15	15
HATAY	221	213	216	244	222	230	221	227	268	214	219	246	246	223	239	230	238	234	227	209
İĞDIR	11	17	11	6	17	10	19	11	21	21	14	17	19	12	19	20	17	14	22	14
İSPARTA	90	90	79	75	70	64	67	62	59	57	54	49	69	52	51	56	53	68	64	71
İSTANBUL	2.255	2.032	1.974	2.003	1.921	1.912	1.884	1.906	1.905	1.918	1.882	1.914	1.874	1.903	1.883	1.904	1.943	1.923	1.948	2.013
İZMİR	483	497	520	519	515	532	533	546	496	523	564	542	534	523	485	522	484	539	489	531
KAHRAMANMARAŞ	202	150	169	192	167	169	184	157	173	162	148	173	183	168	170	168	144	142	163	151
KARABÜK	28	38	34	30	33	30	38	33	30	31	43	26	35	26	35	22	36	31	32	23
KARAMAN	26	26	27	30	32	43	34	27	37	25	34	31	43	37	28	28	29	28	43	32
KARS	10	17	19	18	8	23	21	17	22	19	14	15	17	21	22	25	31	34	30	34
KASTAMONU	36	35	41	47	36	38	40	44	41	43	45	52	46	36	30	33	41	32	34	49
KAYSERİ	263	226	245	238	224	196	241	227	231	230	248	225	233	205	209	232	214	243	222	227
KIRIKKALE	38	46	41	50	36	44	38	30	29	32	29	19	33	25	41	31	36	36	43	27
KIRKLARELİ	29	28	31	43	22	27	35	28	41	32	30	40	34	38	33	46	35	37	37	35
KİRŞEHİR	53	58	60	43	32	37	40	37	36	28	33	28	32	28	24	28	29	31	29	35
KİLİS	11	15	11	11	16	9	18	19	13	16	18	17	12	19	12	15	22	17	16	13
KOCAELİ	244	243	223	225	285	261	263	268	274	250	262	245	252	263	263	267	285	271	300	283
KONYA	385	320	342	361	329	315	326	312	332	333	293	267	281	307	310	305	303	295	338	285
KÜTAHYA	75	78	74	79	83	79	81	70	67	83	74	71	57	75	71	85	68	79	70	72
MALATYA	127	147	136	140	134	124	136	129	128	124	122	121	109	139	124	134	122	135	120	128
MANİSA	185	212	172	175	165	185	195	168	185	145	168	159	177	160	176	159	214	159	162	168
MARDİN	32	42	50	55	61	57	49	74	65	67	74	73	91	75	69	73	80	72	75	84
MERSİN	287	252	256	227	249	254	229	280	253	258	263	234	242	233	273	227	262	237	242	239
MUĞLA	126	146	142	124	127	111	122	127	138	130	132	124	109	130	136	133	109	109	141	133
MUŞ	13	20	22	25	29	32	36	48	34	43	32	27	48	31	45	35	46	48	54	47

İl	Yüzdelik Dilim (%)																			
	0-0,99	1-1,99	2-2,99	3-3,99	4-4,99	5-5,99	6-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10-10,99	11-11,99	12-12,99	13-13,99	14-14,99	15-15,99	16-16,99	17-17,99	18-18,99	19-20
NEŞEHİR	51	55	49	44	56	46	34	57	47	47	49	56	33	41	48	56	37	36	40	37
NİĞDE	52	54	37	67	51	67	53	57	45	52	52	54	57	44	46	39	62	54	36	51
ORDU	86	98	73	80	86	90	78	96	100	104	98	84	79	84	97	89	80	88	94	87
OSMANIYE	117	107	111	100	96	104	100	79	65	83	77	90	80	86	85	77	80	86	82	85
RİZE	29	34	25	40	50	59	37	49	34	38	42	57	42	45	49	48	37	53	56	46
SAKARYA	126	126	126	142	117	127	127	112	139	154	117	115	117	136	135	108	128	124	127	109
SAMSUN	188	163	162	171	159	166	198	144	148	178	175	177	151	188	158	155	161	166	163	172
ŞİRT	28	19	31	24	26	18	22	36	31	27	27	33	35	22	37	31	27	30	28	26
SİNOP	9	17	13	20	19	27	28	27	22	24	21	19	21	19	24	22	24	24	24	32
SİVAS	57	66	74	70	71	80	88	75	88	68	62	74	90	86	75	83	79	69	86	81
ŞANLIURFA	89	90	90	92	105	120	99	104	113	119	122	137	134	138	149	147	152	131	148	148
ŞİRİNAK	7	7	10	9	20	22	14	20	25	25	32	24	36	33	27	34	34	36	31	29
TEKİRDAĞ	92	111	106	109	118	128	119	129	120	124	112	108	125	143	109	138	132	131	125	166
TOKAT	83	81	52	81	74	67	61	65	79	80	67	86	69	69	67	78	63	65	69	64
TRABZON	113	133	115	123	123	110	120	139	115	135	133	126	132	134	121	127	116	113	109	97
TUNCELİ	5	9	10	8	9	5	10	13	14	6	8	12	13	8	9	8	11	7	4	8
UŞAK	48	68	52	67	41	56	43	51	52	56	49	47	35	39	50	36	44	40	41	55
VAN	60	67	63	75	73	84	70	90	95	101	97	95	83	102	97	118	119	111	104	109
YALOVA	37	29	33	34	41	33	34	29	25	29	26	37	33	23	31	31	35	27	37	40
YOZGAT	35	33	56	43	56	48	42	42	52	60	50	50	53	40	56	45	73	50	52	58
ZONGULDAK	44	70	89	72	74	49	69	79	65	64	64	75	82	93	71	65	78	69	85	66

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:7 • Haziran 2019